

Szerkesztő: Kádóhivatal és nyomda: Bulev Regece Perónand (József főherceg ut.) 4. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadás: a rotációs nyomás. Megjelentik: minden hétfőn.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 240. félre 120. negyedévre 70. Havonta 70. Lej. Külföldre havonta 50. Lej. többi. —: Eves szám 3. Lej. Vasárnap 5. Lej. —: (Bucsa, restben 50. ban félre.) Hirdetési tarifa szerinti —

49-ik évfolyam, 219. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Péntek, 1933. szeptember 29

Nyílt interpelláció

Aradváros polgármesteréhez

A legutóbbi városi nagytanácsülésen heves, hosszantartó és adattalan rágalmi viták folytán annyira elhúzódott az idő, hogy előjegyzett interpellációm nem mondhattam el. Közérdekű ügyekről lévén azonban szó, ezúton terjesztem elő mondanivalómat és tisztelettel kérem a polgármester urat, hogy ezen interpellációmra figyelemre méltatni és arra nézve intézkedéseit lehetőleg még a legközelebbi városi nagytanács-ülés előtt megtenni sziveskedjék.

Ad. 1. Aradváros lakosságának jelentékeny része türelmetlenül vár felvilágosítást arra nézve, hogy azok az életelixir-injekciók, amiket a városi mozgószínházak életképessé tétele érdekében egy kiküldött bizottság javasolt, milyen eredménnyel jártak, milyen bevételi szaporulat és általános javulás mutatkozott, továbbá a mostani vezetés mellett milyen prosperitásra van kilátás? Véleményem szerint ezekre a kérdésekre adandó feleletektől kell függővé tenni a városi mozis további sorsát.

Ad. 2. A városi taksák megállapítását az aradi pénzügyintézetek, amint ismeretes, megfellebbezték. Ennek folytán a város a leszállított összegű új taksák egész komplexumát felfüggesztette. Ennek az lett a következménye, hogy a kereskedők és iparosok ebben a jelenlegi folyó-évben is az eddigi magasabb városi taksákat fizetik. Sokan közülünk ezt a körülményt szabálytalannak és törvénytelennek véljük és Aradváros jelenlegi vezetősége egy egész csomó új per kilátásait idézheti magára a fentvázolt eljárása által. Véleményem szerint méltányos és igazságos az a megoldás lenne, hogy a pénzügyintézetek városi taksáinak időleges kikapcsolásával a városi taksák többi kategóriáira nézve az új szabályzat rendelkezéseit és összegeit minden további haladék nélkül lépéssékelébe. Ez az eljárás felel meg a törvény betűinek és szellemének és ennyi méltányosságra megérdemelten tarthat igényt Arad kereskedő- és iparostársadalmára. Eppen az a két társadalmi réteg ennek a városnak falká között, amelyeknek adó- és városi közterhel legelsősorban szolgáltatják a városi költségvetést fenntartó összegeket.

Ad. 3. Nem kell senkinek sem külön is bemutatnom Aradváros össze-vissza repedezett utcakölökeit, sem pedig azokat a gödröket, amelyek lépten-nyomon lábtöréssel fenyegetik a gyanútlan járó-kelöket. Amint már ezt az elmuít tiléseken alkalmam volt szóvá tenni, az épületek melletti aszfalt néhol oly mély repedéseket mutat, hogy az esős időkben bennük felgyűlő víz az épületek alap-falaiba és a pincékbe is beszivárog és ezáltal évről-évre egyre jelenkenyebben gyöngíti meg az épületek biztonságát.

Ad. 4. S ha már a víznél tartunk, beszéljünk végre a híres-neves aradi ivóvízről is! Hány szép ígéretet kaptunk már ennek a víznek megtisztítására vonatkozólag? A legutóbbi ígéret pontos dátuma 1933. szeptember hó 15-ére szólt. Ez a biztos terminus is elmúlt, de tiszta, egészséges vizet még mindig csupán a várcsarak egy része kap, míg a nagyobbik részében még mindig mangános, büzös vizet kap a lakosság. „Quousque tandem”? Azzal érvelnek a városvezetőséghez közelálló körök, hogy az Astra-gyárnál a csövek már rég meg vannak rendelve, csupán a szállításuk késik. Talán nem kötött ki kötbért a város illetékes megbízottja? Mert különben már rég iható és

Uj Locarno készül a Balkán-államok között

Sándor jugoszláv király és Kemál pasa tanácskozásai -- Létrejött a szerződés a kisantant-államok és a szovjet között -- Titulescu és Benes utja Aradon át Genf felé

Kormánybuktatásra készülnek az ellenzéki pártok

SINAIABÓL telefonálja az ARADI KÖZLÖNY tudósítója: Károly király és Sándor király tegnap délután aláírták a kisantant és a szovjet között létrejött megnevezési szerződést. Ugyancsak tegnap került sor a Románia és Jugoszlávia között kötött gazdasági szerződés aláírására.

Benes csehszlovák külügyminiszter a sinaiai konferenciáról a sajtó képviselőinek a következőkben nyilatkozott:

A Lupta értesülése szerint Sándor jugoszláv király Medjiddébe utazott, hogy ott résztvegyen a szerb hősök emlékére rendezendő ünnepségen. Onnan Várnába, majd Sztambulba megy, ahol Kemál pasával találkozik. A két államfő találkozását úgy kell tekinteni, mint Ismail pasa és Tevikk bej, török külügyminiszter szófiái utjának egyenes következményét. Az államfők és politikusok tanácskozása Balkán Locarnójának kiépítését célozza. Ezt a célt szolgálja Titulescu ankarai útja is.

A francia pénzügyminiszter is elégedetlen Románia hitelezőivel

A kormány egyébként csütörtökön este a Palace-szállóban minisztertanácsot tartott. Erről a tanácskozásról a következő hivatalos jelentést adták ki:

„Vaida Sándor miniszterelnök elnöklése alatt a kormány minisztertanácsot tartott, amelyen a külügyminiszter előterjesztette a kisantant-konferenciáról szóló jelentését. Ezután Madgearu pénzügyminiszter beszámolt a külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalásokról és ismertette a helyzetet. A pénzügyminiszter felhatalmazást kapott a szükséges intézkedések megtételére.

Szóba került a tanácskozásokon az is, hogy a külföldi hitelezőkkel való kapcsolatokról sajtóságos hírek terjedtek el. Illetékes körökben úgy tudják, hogy a hitelezők még mindig nem jelentkeztek a tárgyalások felvételére. Auboin ezt illetően meglepetését fejezte ki a Banca Nationala vezetősége előtt és megígérte, hogy megegyezés érintkezést keres Párisban. Ejjel egyébként olyan hírek érkeztek Párisból, hogy állítólag a francia pénzügyminiszter is elégedetlen a külföldi hitelezők tartózkodó magatartásával és ezért lehetséges, hogy francia kormánykörök intervencionálnak az egyezkedés érdekében.

Itt írjuk meg, hogy állítólag Vaida és Mihalache között megegyezés jött létre és ennek értelmében a kormány nem lépett életbe a genfi egyezményt, úgy hogy szükségtelessé válik a népszövetségi szakértőknek Romániába való jövelele.

egészséges ivóvíz állana az egész lakosság összességének rendelkezésére. És ha már hosszú éveken át oly drágán fizettük a rossz egészségre ártalmas ivóvizet, a legkevesebb jóvátétel az volna most a város vezetőségétől, hogy szállítsa le jelentékenyen az ivóvíz árát!

Ad. 5. Legvégső pontként a gáz túl magas áaira kívánok rátérni. Ma, amidőn egy liter petróleum ára 4—5 lej és tökéletesnél-tökéletesebb tetrolgázfűrésszel és főzők állanak a nagyközönség rendelkezésére, amelyekkel a városi gáz egységárának egy-ötödével lehet

— Ne kívánják, hogy részletesen beszéljék azokról a politikai és gazdasági kérdésekről, amelyek a konferencia során szóba kerültek. Elégedjenek meg azzal, ha annyit mondok, hogy a konferencia jó befejezést nyert. Nem precizírozhatom részletesen, hogy milyen határozatokat fogadtunk el és azt hiszem, hogy Önök megértik, hogy ezt a jelenlegi nemzetközi helyzet kívánja így. Annyit még elárulhatok, hogy tanácskozásainkat Genfben folytatjuk.

Hir szerint egyébként Popovici igazságügyminiszter Maniu meglátogatására Szovátára utazott. Szó van arról, hogy Madgearu is fölkeresi a Szovátán üdülő politikusait, akik politikai elvbarátai társaságában pihen az erdélyi fürdőhelyen.

Duca, a liberális-párt elnöke ma Iasiba érkezett, ahol politikai célkitűzéseiről nyilatkozott az egyik lap munkatársának. Igen súlyosnak látja a kormány helyzetét és kijelenti, hogy ezután már csak liberális kormány következhet. Ami a programját illeti, a párt a közeljövőben manifesztumban szögezi le álláspontját. Kijelentette még a pártvezér, hogy közönséges inszINUÁCIÓ az a híresztelés, mint ha a párt antidinasztikus elveket vallana magának. Az ilyen híresztelések vallások, de nem árthatnak a párt presztízisének.

A Dimineata értesülése szerint a liberális-párt vasárnap nagyjelentőségű központi vezetőségi ülést tart, amelyen mindenképp kimondorítják a párt szolidaritását. Kimagyarazzák azt is, hogy Bratianu Dinu miért maradt távol a sinaiai ünnepségekről. Megszerkesztik a tervezett manifesztumot, amelynek fontos tétele az, hogy

a párt irányzata bizonyos tekintetben bal felé tolódik, így például a munkásságot részesíteni öhatják a vállalatok jövedelméből (?)

A demokrácia elavult fogalmait gyökeresen reformálni kívánják, meg akarják szüntetni a parlamenti felszólalások idejét, megváltoztatják a képviselőház munkarendjét, csökkentik

melegíteni, forralni, és főzni, a város vezetősége még mindig Rip van Winkle-i álmát alussza? Kérem, ocsudjék fel ebből az álomból és vigyen kereskedelmi jellegű vállalataiba legalább egy kevés kereskedői szellemet. Az ilyen kereskedelmi üzemvezetéshez több kell ám, mint szimpla, egy kis pókhálóval borított bürokrácia: ide kereskedelmi szellem, némi fűrgesség és versenypésség is kell, mert egyébként a városi polgárság saját bőrén érzi meg a mulasztásokat.

Kerpel Izsó,
városi tanácstag

a szakkamarák számát. Gazdaságpolitikai szempontokat tekintve a konverzió képezi célkitűzéseik magvát.

A néppárt sem télen. Turnu-Severinben Averescu marsall bejelentette a néppárt reorganizálását. A párt belső szerkezetét katonai fegyelem alapján építik ki. Életbeléptetik a párt egyenruha-rendszerét is. A néppárt egyenruhája a sárga ing lesz. A reorganizáció munkájával Papacostea volt államtitkárt bízták meg.

Genbe igyekeznek a kisanfánt-külgyminiszterek

Csütörtökön reggel hét órakor utazott át Aradon Benes csehszlovák és Titulescu román külgyminiszter. A magas vendégek különöcsijának ablakai le voltak függönyözve és tekintettel a korai órára, még mind a ketten pihentek. A vonat néhány percnyi itt időzés után folytatta útját a magyar határ felé. Az állomáson az aradi rendőrség kirendeltsége tartott szolgálatot. Ugyancsak ezzel a vonattal érkezett Aradra Clorescu Tache szigurancafőnök, aki, mint tudvalevő, Benes külgyminiszter vonatát, a belügyminiszterium rendelete alapján Sinaiáig kísérte. A szigurancafőnök az ünnepek alatt Sinaián tartózkodott.

Az aradi gyorsvonattal csütörtökön délebbel érkeztek a magyar fővárosba Titulescu román és Benes csehszlovák külgyminiszter. A Keleti-pályaudvaron jóval a gyorsvonat érkezése előtt nagy közönség gyűlt egybe, amely a kisanfánt külgyminiszterek érkezésére várt. Ott volt a román követség képviselőiben Capatineanu követ, a felesége kíséretében és Talangeanu kapitány, valamint a követség több főtisztviselője. A cseh követség személyzete is megjelent teljes létszámában. A román és a csehszlovák kolónia számos tagja érkezett meg a Keleti-pályaudvar perronjára, hogy a külgyminiszterek megérkezésénél jelen legyenek. A magyar külgyminiszterium részéről Förster Pál meghatalmazott követ jelent meg, valamint a külgyminiszterium több hivatalnok.

Néhány perccel tízenkét óra előtt futott be az aradi gyorsvonat a Keleti-pályaudvarra. Csakhamar feltűnt Benes szemüveges arca, aki mosolyogva tekintett ki az egyik ablakon. Két ablakkal odébb Titulescu karakterisztikus feje tűnt fel. A két külgyminiszter csak akkor

hagyta el a vonatot, amikor az utasok már kiszálltak abból a kocsiból, amelyben utaztak.

Förster Pál a magyar kormány megbízásából néhány szóval üdvözölte a két külgyminisztert, majd megkérdezte, hogy Titulescunak, vagy Benesnek mincse-e valamilyes kívánsága? Titulescu megköszönte a magyar kormány figyelmét és kijelentette, hogy csak másfél órát töltenek a magyar fővárosban, mert félkettőkor tovább indulnak. A pályaudvarból távozni készülő kisanfánt külgyminisztereket a sajtó munkatársai körülvették és kérdésekkel halmozták el. Sem Titulescu, sem Benes azonban nem válaszoltak a kérdésekre. Titulescu csupán a következőket mondotta:

— A sinaiai konferencia befejezése után kompromittált adunk ki. Ehhez semmi hozzátenni valónk mincse.

Benes a következőket fűzte Titulescu szavaihoz:

— Mindent aldtok, amit Titulescu barátom mondott.

Szerb-bolgár konfliktus fenyeget egy halálos bombarobbanás miatt

Bolgár komitácsikat gyanúsítanak a merénnyel. — Szerb katonák kegyetlenkedéseiről ír egy athéni görög laptudósító

Belgrádból jelentik: A bolgár határmenti Gevgeli városban pénteken bombarobbanás történt. A bomba egy állami épület közelében robbant fel és

öt embert megölt, tizenhatot pedig súlyosan megsebesített.

A gevgeli határzászlóalj parancsnoka azonnal részletes jelentést küldött a kormánynak, amely közli, hogy a merénnyel a határon átszökött bolgár komitácsik követtek el.

A merénnyel híre nagy izgalmat váltott ki a szerb fővárosban. Egészen bizonyos, hogy az eset súlyos bonyodalmakat fog okozni. Az esemény híre futótüzként terjedt el Belgrádban és

a lakosság szigorú megtorlást követel a bombamerénnyel során megölt ártatlan emberéletekért.

Az Akropolisz újság tudósítója Gevgeliből, a bombamerénnyel színhelyéről jelenti, hogy

Mielőtt az újságíróktól elbucszott volna, még azt mondotta:

— **Nagyon örülök, hogy újból itt vagyok Budapesten és másfél órát itt időzhetek.**

Az állomás előtt a két külgyminiszter, a román és cseh diplomaták kíséretében, autóbá szálltak és a város belsejébe hajtottak.

Francia információ

A pályaudvarról Benes a csehszlovák követségre hajtatott, ahol a követ villásreggelit adott a külgyminiszter tiszteletére. Benes felkereste a francia követet, aki félórát tárgyalta a Genbe utazó csehszlovák külgyminiszterrel.

Titulescu a román követség főtisztviselői társaságában, a Duna-palota terraszán villásreggelizett, majd egy órákor újból a vasúti állomásra hajtatott ki és elfoglalta helyét a szalonkocsiban. Néhány perccel később Benes is megérkezett és szívélyes búcsú után felszállt a szalonkocsiba. A gyorsvonat pontosan indult Bécs felé.

a jugoszláv kormány rendkívüli intézkedéseket tett, hogy a határcsúszért elégtételt szerezzen magának. Most már bizonyos, hogy

az esetből kifolyólag súlyos konfliktus keletkezik Jugoszlávia és Bulgária között.

Ez annál inkább valószínű, mert — az Akropolis jelentése szerint — újabb véres eset fordult elő, amely viszont Bulgáriát kényszeríti arra, hogy a legerélyesebben fellépjen Jugoszlávia ellen. A bombamerénnyel utáni nyomozás alkalmával tíz bolgár férfit tartóztattak le.

Az őrizetbe vett férfiakat a jugoszláv katonák sorra megölték, mert — állítólag — szökési kísérletet akartak elkövetni.

A görög újságíró jelenti, hogy a bolgár kormány intézkedésére, két zászlóalj bolgár katonát vezényeltek a határra. Attól tartanak, hogy szerb határőrök benyomulnak bolgár területre.

Az ápolónő

Írta: ANDREA DI SILVO.

Pietravallo kis sportkocsiján igyekezett haza Milanóba. Egy fordulónál észrevette, hogy mintegy kétszáz méteres távolságban egy fénypont gyors egymásutánban villan fel és alszik el, mint a világító torony jelző tüze. Azonnal lelassított, Fényszórója vakító fénykévéjében egy magas, nőalakot pillantott meg ápolónő egyenruhában. Ott állt az út közepén, egyedül, és kezében villamos zseblámpa volt. Azzal adta ezeket az elmesztéseket.

— Mi baj van itt? — kérdezte udvariasan, de kissé meglepetten, mert nem látott autót.

A bájos „testvér” kérdéssel így szólt:

— Milanóba megy? — és mélyen sóhajtott, mint aki nagy bajban van.

— Egyenesen Milanóba...

— Nem tudom, megkérhetem-e arra, hogy engem a kocsijára felvegyen? — folytatta kérlelő hangon. — Táviratot kaptam, hogy az angyam súlyosan beteg... Valdoreban voltam... leküstem az esti vonatról... Kijöttem ide az utra, abban a reményben, hogy találom valakit, aki felvesz...

— Tessék mellém ülni — mondta Pietravallo habozás nélkül. A lány beült a vezető ülésre Pietravallo mellé. A kezében kis kék táskája volt. Pietravallo kivette a kezéből, Feltűnt a nagy súlya. A hátsó ülésre tette. A lány figyelmesen nézte, amíg a táskát megfelelően el nem volt helyezve.

— Végtelenül hálás vagyok a kedvességéért... — mondta a lány. — Megöl a türelmetlenség, mert nem tudom, hogy anyámnak igazában mi a baja.

Pietravallo bólintott és kilencven kilométerre állította be a sebességet.

A mikor már a láthatáron feltűnt a város vörösvisszénye, Pietravallo kissé lelassított s a lányhoz fordulva így szólt:

— Nekem nincs már ma sietős dolgom. Ha tetszik, szívesen elviszem a lakásáig.

— Nagyon köszönöm, de a városban majd állatok egy taxira — szabadkozott a lány, de végül

nagy köszönettel mégis belenyugodott, és szép nagy szemével megmentőjére nézve mondta:

— Ha igazán olyan végtelenül kedves akar lenni... a Piazza Moszkván lakom, 12 szám alatt.

— Arra megyünk — mondta Pietravallo.

— Maga olyan végtelenül figyelmes, hogy alig merek még szerényteiebb lenni...

— Csak rendelkezék velem...

— Nos, ha megengedi... Mehetnék-e az Excelsior szálló felé. Ott lakik a néném, s hátha ő tud valamit az anyám betegségéről... Nem bírom már ezt a bizonytalanságot...

Az autó megállt az Excelsior főkapujánál.

— Én közbe egy percre bemegyek a bárba, iszom egy Martinit — mondta Pietravallo —, de mire kijön a kocsizhoz, már ott várom.

Együtt bementek a szállóba. A nő kezében vitte a kék táskáját s az előcsarnokban a portáshoz ment, barátunk pedig hosszú lépésekkel bement a közelben lévő bárba. A mikor három perccel később visszament a kapu mellé állított autójához, a lány még nem volt ott. Beült a kocsiba, várt...

Negyedóra elteltével gyanusnak tűnt fel a hosszú távolléte. Bement a portáshoz, aki azonnal emlékeztetett:

— Az ápolónő, aki Signorral jött? Hogyne... Amint ön a bárba ment, a hölgy hozzám jött s azt kérdezte, itt lakik-e Sangiomini márkinő. Megmondtam, hogy nem lakik itt. Megköszönte, kiment a kapu és egy taxiba ült.

Pietravallo álmatlan éjszakán át törte a fejét, hogy ez a szép fiatal nő miért csapta őt be. Hamarabb kapta meg erre a választ, mintsem sejtette.

Amikor ugyanis reggel az újságot olvasta, nagy cím ötlött a szemébe: „Nagy ékszerablás Valdoreban.” Az volt ott megírva, hogy Beltrano milanói gyáros valdoreali villájában tegnap este, miközben a cselédség a nagy estély vendégeivel volt elfoglalva, a ház asszonyának óriási értékű ékszereit a hálószobája falába beépített páncélrekeszből kilopták. A tettes nyilván tájékoztatva volt a helyi viszonyokról.

„A szép ápolónő...” — ez volt Pietravallo első gondolata. Felkereste a károsult Beltrano-t, aki régi ismerőse volt, és együtt elmentek a rendőrségre. Ott elmondta tegnapi országuti kalandját, de bájos utasáról csak annyit tudott bemondani, hogy feltűnően szép, magas nő, akinek az ápolónő viselt is nagyon jól állt. Ebből természetesen a rendőrség nem sokat tudott következtetni. A tettes nyomtalanul eltűnt...

Hetek múltak el. Egy este Pietravallo a Scalában a földszinten ült. Egy földszinti páholyban a felvonásközben ismerősnek tetsző, szép, fiatal lány arcéle tűnt fel neki. Elegáns, sportember benyomását keltő ur társaságában volt. Amikor teljesen Pietravallo felé fordult, nem lehetett kétsége: az országuti kalandbéli „ápolónő” volt.

Egy első emeleti páholyban már korábban üdvözölte Beltrano-t. Most felrohant hozzá:

— Ott ül a földszinti páholyban, a B. bejárat mellett, az „ápolónő” — sugta a fülébe.

Beltrano izgatottan lejtött vele a páhollyal szemben lévő bejáratához. Amint Beltrano a nő kíséretét meglátta, elhalványult s így szólt:

— Most már értem. Az az ur a feleségem régi ismerőse... Én alig ismerem... Azon az estélyünkön is ott volt, és migrén fűrtége alatt az emeleten egy szobában lefeküdt. A szomszéd szobában történt a rablás... Erre nem gondoltam volna.

Amikor a detektívek a szép párt egy jegyzetdől kihívták a folyosóra, s ott azok megpillantották Beltrano-t és Pietravallo-t, a nő elhalványult s mikor a detektív a bilincset a kezére tette, megvető pillantással nézett végig kíséretén s így szólt:

— Ugye mondtam, hogy ha veled látnak, abból baj lesz. Az asszonyok végzete a férfiak butasága...

— Ne okoskodj, „zöld Róza” — mondta a detektív halkán, de határozottan, — ismerünk, ha nem is mutatkozott be.

Pietravallo elhatározta, hogy az országuton magányos hölgyekkel szemben jövőben óvatosabb lesz, nehogy újra defektust kapjon.

Szántó György: „Gáz”

Az Aradi Közlöny a közeli napokban megkerdi a nagyszerű aradi író legújabb utopisztikus regényének legelső közlését
Mi lesz 1970-ben..?

Az Aradi Közlöny a közeli napokban kezdi meg Szántó György, az országos viszonylatokban is elismert nevű aradi író legújabb regényének folytatásos közlését. Szántó György tizedik regénye a „Gáz”, a „Stradivari” nagy sikere után a magyar irodalom eseményét jelenti, olyan eseményt, amely nemcsak Erdély közönsége előtt, de országhatárokon túl is értékkel bír. A kiváló író utopisztikus, elgondolásokban és érzéketlenségekben hatalmas koncepciójú, nagy regényét az Aradi Közlönynek engedte át elsőbbségi joggal, folytatásokban való közlés végett.

s így olvasóink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az Aradi Közlöny hasábjain elsőnek ismerkedhetnek meg Szántó György „Gáz” című regényével.

Az acélléptekkel közeledő, földeket, országokat rengető, kulturális, technikai változásokat magába sodró Jövő csodálatos fantáziával az eljövendő előre vetett árnyékának kutatásával és írói meglátásokkal, finom átérésekkel megalkotott története a „Gáz”. A közönség mindenségben gomolygó, önmagát felemészítő és egyre új világokat alkotó ósanyag, a Gáz pompás szimbóluma az emberiség sorsának, a történelem mindig megújuló, önmagát ismétlő és megsemmisítő folyamatainak és a Teremtés nagy munkájának, amely ugyanakkor pusztít, amikor új életet hoz létre.

Tul a szimbólumokon értékes és minden probléma, esemény vagy élmény elgondolásában grandiózus cselekményt ad Szántó György a „Gáz” című regényében, cselekményt, amely a Távolkeleten játszódik le és 1970-ben veszi kezdetét... Negyven év nagy idő a Történelem pergő homokóráján. Szántó György lelki szemével elrepereg az 1970-es évek színes, mozgalmasságú, utopisztikus tempóban száguldó nagy filmje, amikor a kultúra elérhetetlen magaslataira emelkedett Japán birodalom alatt súlyedni kezd a talaj és a szorgalmas, csupa energia és az alkotásvágy tüzeiben égő japán nép megtudja, hogy negyven esztendeje van még hátra az új honalapításra.

A súlyedő haza vezető emberei tehát elhatározzák, hogy új földet, új országot kell keresniük a sokmillió japán nép számára.

Gigantikus tervek felsorakoztatásával, a modern kultúra, az ultramodern technika minden

eszközének felhasználásával készítik elő az új honfoglalást és a Sárga Veszedelem egyre jobban fenyegeti a kiszemelt földrészt népének egzisztenciáját.

Ez a cselekményelindulás nem fantázia, mert ezzel a problémával tudósok egész tömege foglalkozott már

és ebből a tudományos alpból fakaszt Szántó György ezer színben csillogó fantázia-forrást, mint az Ujvilág, az új Igéretföld Mózesé, aki olvasóit magával ragadja a titokzatos, távolban gomolygó Jövő felé...

A „Gáz” minden fejezetében lenyűgöző, rendkívül hatásos és szórakoztató olvasmány s a hétköznapi élet szürke gondoljaiban eláradt emberi lélek részére üdítő, színes, érdekesítő élményt jelent. Szántó György regénye már első fejezetével megkapja az olvasó fantáziáját, gondolatait lebilincseli és mint diadalmas, gördülékeny crescendo folytatódik a hárfaszólként, lírai kísérezéssel felcsendülő befejezésig.

Husz-huszonöt ezer lejt lumpolt el egy éjszaka az öngyilkos cluji bankigazgató

Ujabb adatok kerültek napfényre Lichtmann Aladár öngyilkosságáról. — Bár-nővel mulatta el tisztes családapák leányainak féltett hozományát

Kolozsvárról jelentik: Beszámoltunk a múlt héten Lichtmann Aladár bankigazgató tragikus öngyilkosságáról. Lichtmann mindössze 38 éves volt, igen szép karriert futott be és utóbb a kolozsvári Kishitelbanknak volt az igazgatója. Budapesten ezelőtt tíz évvel zilált anyagi helyzete miatt már egyszer öngyilkosságot kísérelt meg, azonban az nem sikerült.

A szerencsétlen bankigazgató multheti öngyilkossága után megindult a bankban a rovincsolás és többmillió hiányt derített ki.

Azután egyre-másra jelentkeztek azok, kikkel üzleti összeköttetése volt Lichtmannnak s emiatt nagyon zürzavaros lett a bankigazgató ügye. Ugyanis egyre nehezebb kibogozni azokat a szálatokat, melyek üzleti és bankigazgatói működését fűzik össze s melyek mind súlyosabbá teszik azt a pénzügyi hátteret, mely az öngyilkossággal végződött tragédia mögött húzódik meg.

Utóbb többek között dr. Biró Borbála orvosnő jelentkezett igen súlyos követeléssel.

Az orvosnő nemrégiben, alig nár nappal a bankigazgató öngyilkossága előtt

kétszáz ezer lejt helyezett el letétképpen a Kishitelbanknál. Lichtmann halála után nyomban fel akarta venni a bankból a pénzt, azonban az igazgatósa megtagadta a kétszáz ezer lejt visszafizetését.

Erre Biró Borbála dr. bünvádi feljelentést tett az ügyészségen a bank ellen. Dr. Nistor ügyvédre kérésére a bíróság elrendelte a bünvádi zárlatot s azt még a múlt hét csütörtökjén foganatosították is.

Utóbb dr. Nistor bünvádi feljelentést tett a bank egyik tisztviselője ellen is család miatt. Ugyanis a letét elismeréséül szolgáló banklevelet Klármann tisztviselő aláírása is szerepel. A bank igazgatósága pedig azt állítja, hogy Klármannak nem volt joga aláírni a kétszáz ezer lejt letétről szóló banklevelet.

Igen érdekes adatok kerültek még napvilágra a Lichtmann öngyilkosságával kapcsolatban.

melyek fényt vetnek az igazgató tragédiájára.

Egy ismert kolozsvári nagykereskedő férjhez akarta adni leányát s az esküvő előtt felkereste a Kishitelbankot, hogy az ott elhelyezett több mint egymillió lejt tizessze ki neki, mert ebből akarta kiházasítani leányát. Lichtmann ezt a horribilis összeget nem tudta azonnal kifizetni s így határnapot tűztek ki a kifizetésre. Azonban a határidő lejárt és Lichtmann akkor sem tudott eleget tenni kötelezettségének, kétségbeesve futkosott fűhöz-fához, majd a halálba menekült.

Egyébként Lichtmann magánéletéről is kellemtelen adatok kerültek felszínre. Kisült, hogy *egyössze husz-huszonöt ezer lejt lumpolt el bár-nőknél s egy-egy pezsgős éjszaka után tízezreket fizetett ki.* Ilven körülmények között természetes volt az anyagi bukás, mely milliók hiányokba sodorta a Kishitelbankot, igazgatóját pedig a halálba kergette.

Lichtmann Aladár magánvagyonának értékesítésére vonatkozólag az illetékes hatóságok részéről az eljárás megindult. Érdekes, hogy Kolozsvár uritársadalmának körében még mindig nagyon sokan vannak olyanok, akik nem akarják elhinni a tényeket, annyira megtevesztette őket a tragikus sorsu bankigazgató megnyerő egyénisége és szimpatikus modora. A bank igazgatósága egyébként jól áll a betétekért.

Meghalt Sir Basil Zacharoff,

a háboruskodó népek dús gazdag fegyverszállítója

Nyolcvannégy éves volt „Európa rejtélyes embere” -- Egy ember, akinek soha sem voltak barátai

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse londoni jelentés alapján azt a hírt közli, hogy Európa egyik legérdekesebb embere: Sir Basil Zacharoff, a nagy fegyverszállító 84 éves korában meghalt.

Zacharoff mint levante-i spekuláns kezdte karrierjét, később a fegyverszállításra tért át, ő látta el a Balkán-háború küzdőfeleit katonai felszereléssel és ő volt a világháború alatt az antant fegyverszállítója. Az utóbbi évtizedekben nem volt háború, akár Európában, Afrikában vagy Ázsiában, amely ne Sir Basil

Zacharoffnak jelentett volna tisztelet. Nemrégiben megvásárolta Monte-Carlo játékkaszinóját. Zacharoffnak döntő szava volt Anglia kizsárai politikájában, de mindig a kulisszák mögött működött és ezért a nemzetközi diplomáciában általában „Európa rejtélyes embere” néven emlegették. Sir Basil Zacharoff mindig egyedül járt, hozzátartozói, barátai nem voltak. Egyike volt Európa leggazdagabb embereinek és vagyonának arányait csak most, halála után, végrendeletének felbontásakor és a vagyon felbecslésekor lehet megállapítani.

CORSO! MA PREMIER!

Strauss Oszkár igazi szép operettje

Lee Parry, Oscar Kariweiss,
Leo Slezák, Johannes Riemann

A humor, tánc, jókedély mesterei.

AZ ÚRAK A MAXIMBOL!

AZ ÚRAK A MAXIMBOL!

AZ ÚRAK A MAXIMBOL!

FILMVILÁG

Legújabb események a filmvilág kulisszái mögül

Innsbruckból jelentik: Érdekes affér játszódott le az Alpok lábánál fekvő „Kolostor-kaszárnyák” egyike előtt. Egy alpesi vadász-őrjárat jött le a hegyekből a reggeli szürkület leple alatt és szakaszvezetőjükkel élükön a kaszárnya felé tartottak. A kaszárnya előtt egész csapat tiszt gyülekezett, akik figyelmesek lettek az őrjáratra. Az alpesi vadászok nyugodtan elvonultak a szövetségi hadsereg tisztjei előtt anélkül, hogy tisztelgtek volna. A szövetségi tisztok egyike ekkor megszólította az őrjárat vezetőjét és katonai szigorúsággal kérdőre vonta, hogy miért nem tisztelgtek fellebbvalóiknak. Az izmos, vállas szakaszvezető erre harsány kacagásra fakadt és vele nevetett az egész őrjárat. Kiderült a végén, hogy az őrjárat vezetője bár szakasztott úgy nézett ki, nem volt valódi alpesi vadász, hanem Fritz Kampers, a neves filmszínész, aki statiszta-kísérőinek élén a „Császárvadász” című tiroli film felvételeihez igyekezett. Kampers megígérte a tiszteknek, akik most már szintén mulattak az eseten, hogy megtanul tisztelgni, amint — filmszínészi foglalkozását a katonasággal cseréli el s egyben meghívta az osztrák szövetségi tiszteket a „Császárvadász” című tiroli film — berlini premierjére...

Gaál Franciska, Paul Hörbiger és Szöke Szakáll ez a nagyszerű trio játsza a legfrissebb magyartárgyú német filmet, a „Budapesti botrány”! című vígjáték főszerepét. A film milliója a budapesti társadalmi élet, amely ebben a vidám korban valóságos kacagó orkánt vált ki a közönségből.

Robert Stolz, a legnépszerűbb hangosfilmek komponistája, egyben a legtöbbet énekelte slágerek dalok ünnepelt szerzője legújabb filmjéhez édes, bájos tiroli muzsikát írt. A film, amelynek címe: „Lakodalom a Wolfgang-to mellett” a gyönyörű osztrák alpesekben játszódik le.

Alexandra nagyhercegnő a címe Jeritza Mária első filmjének. Mint Bécsből jelentik, az ottani műteremben most kezdték meg a film felvételeit. Jeritza Mária csodálatos hangja elbűvölően érvényesül első filmjében, mert nagyszabású énekarpartitúrát kapott. A dalok amúgy is inkább nagy sikerre tarthatnak számot, mert zenéjüket Lehár Ferenc komponálta. A film rendezője a kitűnő Wilhelm Thiele s a főbb szerepeket Jeritza mellett a férfias Paul Hartmann, Leo Slezák, Walther Janssen és a népszerű Szöke Szakáll alakítják.

Irène Dunne a legújabban felkapott amerikai művésznő. Első filmje már Aradon is futott a „Mellékucca” címmel. Legutóbb az „Urinő” és a „Jessica, a Ghetto leánya” című filmdrámákban aratott világszerte sikereket. Az előbbiben az anyai szeretet legmelegebb megnyilatkozásait átadta meg Irène Dunne csodálatosan emberi, tökéletesen művészi formában. Az utóbbiban egy tragikus sorsú zsidó család leányának figuráját gyurja eszményivé. Érdekes, új áramlat az, amely Irène Dunne-t a közönség kedvencei sorába emelte. Az érzelmekkel teli, szenvedő és önfeláldozó asszonyok alakítóját a kedvelt — vampirok közé!

Hólapátolás közben napszurást kapni, ez is csak Hollywoodban lehetséges. Abban a városban, ahol nem is ismerik a havat. Filmstatiszták lapátolták a mesterséges havat egy film felvétele közben a legrekkenőbb hőségben. Mindennek tetejébe nehéz télikabátokban kellett dolgozniuk — ez aztán megadta nekik a kegyeleműfövést. A statiszták közül két szerencsétlen ember súlyos napszurást kapott, másik három pedig elájult. Érdekes, hogy a hóraktárra, amely a film kulisszájaul szolgált, cédulát akasztottak ki ilyen felirással: „Tilos a dohányzás, a hó gyulékony!”

Lupe Valez, a hírneves mexikói filmsztár hetek óta titokzatos bandáktól kap fenyegető hangleveleket. Kilátásba helyezték, hogy kis unokahúgát elrabolják, akit ő neveltet, ha nem küld nekik megfelelő váltságdíjat. Lupe Valez azonban nem hiába mexikóba nem ijedt meg a zsarolástól és a kislányt ismeretlen helyre küldte el, a maga számára pedig revolvért vásárolt. Barátja, Johnny Weismüller a Tarzan-filmek népszerű főszereplője, mellékfoglalkozására nézve uszobainok, szintén felfegyverezte magát s házának egész személyzetével együtt felkészült a bandita-támadásra. Lupe Valez remek céllövő s így nincs kilátás arra, hogy veszítsenek.

Hantos vámunió-tervei a kisanant-programm középpontjában

Allamterliak feltűnést keltő nyilatkozatai a dunai államok vám-konföderációjáról. — A romániai magyar gazdasági életre fontos misszió várakozik

Színalából jelentik, hogy a három kisanant-állam vámügyi kérdésekben a Hantos-téte közép-európai vámunió-tervezet alapján fog együttműködni.

Arad, szeptember 28.

Egyre több jel volt arra, hogy egy új Közép-Európa konturjai vannak kikristályosodóban. Persze a legelső kérdés, ami felvetődik, vajon nem időszerűtlen-e ma a gazdasági válság és a politikai ellentétek kiélezettsége idején kollaborációról, vagy különösen konföderációról beszélni a világnak ebben az egyáltalán nem klasszikusan nyugodt zugában.

A dunai konföderáció eszméjének apostola, Hantos Elemér gyakran szokott megjelenni a világpolitikai találkozásokon. Igazi realpolitikus ő, aki a közép-európai agrárkérdések leghivatottabb ismerője, emellett álmódzó, aki minden vállalkozását teljes idealizmussal — a saját zsebéből rezezi. Ilyenkor, a nagy genfi konzert megkezdése idején a Beau-Rivage fényűzően berendezett, csilláros szalonjába legalább is annyi nagy újságírói név jelenik meg a kedvéért, mint az ugyan-csak ott lakó, ifjú francia feleségét rajongásig szerető Aga Khán, vagy a világsajtó előtt többnyire beburkolódzó, kimért Benes kedvéért.

Tizenhárom év óta nem volt még gazdasági konferencia a világon, amelyen Hantos Elemér nem jelent volna meg, ne nyújtott volna át egy saját maga által a három világnyelven megszerkesztett memorandumot és ne rendezett volna nagyon finom recepciókat a sajtó részére. Legkedvesebb azonban — és lehet, éppen a legnagyobb lököreje a dunai konföderáció mozgalmanak — a volt magyar kereskedelemügyi államtitkár szinte határtalan hiszékenysége.

Elég, ha Benes üdvözlését küldte általam az ugyanabban a luxus-szállodában lakó Hantosnak, hogy a magyar közzgazdász megmentettnek érezze már kedvenc Közép-európiáját.

S ha az ember nagyképe a közzgazdászai kérdésekre tereli a szót, derűs mozdulatot tesz az államtitkár:

— Legfőként azért van szükség erre az összefogásra, mert ez a nyugati kulturlevegő beengedését jelentené a Dunamedencébe.

— Budapestnek — mondotta előttem legutóbb, amikor a Szemmeringben találkoztunk, ahol a professzor nyári szabadságidejét töltötte, — éppolyan szüksége van Közép-Európára, mint a szomszédállamoknak reánk.

Hogy miképpen fog alakulni a jövő azon az érdekes területen, ahol Guglielmo Ferrero, a kiváló olasz történész szerint 1914-ig a világtör-

Huszonhét millió dináros pert nyert meg egy malom a jugoszláv állam ellen

A nemzetközi bíróság nagyjelentőségű döntése

Budapestről jelentik: Évek óta húzódo peres ügyben hozott ítéletet Lausanneban a Népszövetség kebelében működő nemzetközi bíróság. A Pesti Viktória Malomnak igen sok malma és földbirtoka jutott a háború befejezése után új uralom alá. Ezek egyike volt a torontálmegeyi rendkívül jól felszerelt 2000 holdas zsbibóví mintabirtok is. A jugoszlávok e birtokot a földbirtokreform céljaira kisajátították, amely ellen a Viktória-malom a Népszövetség választott bíróságánál keresett jogvédelmet. A rendkívül nagy költséggel folytatott per végre is a Viktória javára dőlt el és a jugoszláv állam által fizetendő összeget a bíróság 27 millió dinárban (55—60 millió lejben) állapította meg.

Tévedés volna azonban azt hinni, hogy e jelentős összeget a Viktória, illetőleg az azt szanáló Molinum most már meg is kapja. Az ilyen természetű követelések ugyanis a Nemzetközi Fizetések Bankjának B-kasszája által fizettetnek ki, de csak az esetben, ha az érdekeltektől államok kvótáikat az A-kasszába már befizették. A Viktória, illetőleg Molinum a jugoszláv kormányhoz fordult és kéri, hogy a kormány fizesse ki közvetlenül a malomnak ezen összeget.

ténelem eddig utólérhetetlen boldogságu paradicsom volt, erre ma senki sem tud válaszolni.

Kívánatos volna, ha a közép-európai probléma megoldását nem Simaiaból, hanem Genfből szorgalmazhatnák. Tardieu ilyen értelmű tervét Benes szájíze szerint szűrte le, ki nemcsak a Quai du Wilsonon, hanem a Quai d'Orsay-n is egyaránt nagy ur. De Tardieu után a lassu, szép beszédű Daladier kabinetjében is ott ülnek azok a fontos gazdasági szakértők, akiknek nevét talán nem is ismerjük, de akik eléggé tudják szuggérálni az előtérben levő politikusokat, hogy meggyőzzék őket, miszerint a közép-európai gazdaságot talpraállítani annyit jelent, mint Európa jobb jövőjén fáradozni.

Drágul a szörme
Neuländernél még olcsó

Fischer Ellz-palota.

8129

Természetesen, nem véletlen, hogy az öt dunai állam közül egyelőre az a két ország közeledik leginkább egymáshoz, amely közé a legkevésbé politikai ellentét ékelődik: Ausztria és Magyarország. Bécsben elég egy villanyoskalauzzal csevegni, hogy megtudd a császárváros egész hajlandóságát a Magyarországgal való legmesszebbmenő együttthaladásra. S ha már javul a politikai légkör, megkezdhetik a Budapest—Hegyeshalom közti vasutvonal villamosítását, vagyis a gazdasági közeledést, ami legszebb záloga a két ország közös fejlődésének, meg az azonos platformra lépésének. Persze mindennek alapja az a tény, hogy földrajzilag, történelmileg és gazdaságilag a legkézenfekvőbb megoldás a két csonka országnak. Ausztriának és Magyarországnak egyesülése. A két államnak, amelynek népei körülbelül egyformán kulturáltak, ugyi ipari, mint agrárérdekei kiegészítő jellegűek és jól koordinálhatók. De persze a két kisország tömörülése is csak egy kikristályosodási folyamat magja lehetne, amelynek kiépítése egy közép-európai vám- és gazdasági szövetség feladata volna.

— Konföderáció? — kérdezte tőlem néhány nappal ezelőtt Manoilescu Mihály, akit a legnemesebb érzelmek futnak Magyarországra iránt — ez a terv igen valószínűtlen. De igen elképzelhető, hogy a magyar nehézipar kollaborációt keres a román nehéziparral, a magyar közlekedéspolitikát a román vasutakkal, a pénzügyi tényezőket, hitelélet, kisipar, gyáripar, stb. igyekszik szűkebbre vett szakmai megállapodásokkal kapcsolatokat létesíteni a hasonló román érdekeltségekkel, aminek sokkal hamarabb mutatkoznának gyümölcsei, mintha a napi üzleti életnek e kérdéseit a businesz-man-ek kezéből a diplomácia nehezkesebb vágányaira terelnék át.

Bizonyos, hogy a két agrárország egymásrautaltsága mielőbbi programm keresztülvitelét igényli. Ha nem bizunk Genfben és a hivatalos kezdeményezésekben, bizzunk a közép-európai terület kulturforrásainak közösségében. A mi folyónk nemcsak a csendes folyó Maros vize, hanem rajta keresztül a Duna is, már pedig ez a folyó a legnagyobb összekötő kapocs az egykor tökéletes gazdasági rendszerként funkcionáló megbontott Monarchia tagjai között. Az a Duna, amelynek uralkodó helyzete a közép-európai közeledésben a Közép-Európa folyamrendszerain megalkotandó vízihálózatától függ. A Dunának az északi folyókkal, a Ránától kezdve végig a Weser, Elbe, Odera és Visztulán keresztül történő összekötése a nagyhajózásnak egy 15.000 kilométert meghaladó hálózatot biztosítana, amely Közép-Európa népeinek gazdasági kapcsolatait a föllendülésnek csodálatos mértékéig élénkíthetné.

A romániai magyar gazdasági életnek éppen ezért döntő fontosságú missziója lehet egy olyan Közép-Európa létrehozatalában, amelyben Erdély ideális összekötő kapocs volna a Keleti Szász nemzetei között, nem pedig állandó surlódási felülete. De csak akkor, ha Románia — áldozatkészségének bizonyosságaként — hozott már egy kiengesztelő gesztust a szomszédos Magyarország felé.

Seldner Imre.

Esküvője közben letartóztattak egy nemzetközi banditát

Európaszerle körözött rabló az anyakönyvvezetőtől a börtönbe jutott — „A szerelem áldozata lettem,” mondotta a bandita —

Cetatea-Albából jelentik: Szokatlanul nagyszámú ifjupár akart esküdni a cetatea-albai anyakönyvvezető előtt. Zsufolásig megtökötték az előszobát. Átlag negyedóránként újabb pár lép ki az ajtón, hogy helyet adjon a következő boldog mátkapárnak. Éppen egy mosolygó arcú pár lép ki. Magas, elegáns fiatalember, karján vezeti feltűnően csinos, fiatal feleségét. Nagyszámú gratulálók veszik körül őket. Hol a férfinak, hol a nőnek rázzák meg a kezét, jókívánságok kíséretében. E pillanatban egyenruhás rendőrtiszt lép az ifjú férjhez és félrehívja a gratulálók gyűrűjétől. Sugva adja tudtára, hogy

a rendőrség több betörésért körözi.

Az újdonsült férj először felháborodva tiltakozik, fenyegetődik, csak akkor hagy alább a fenyegetés, amikor a rendőrtiszt néhány betörést sorol fel, amelyet az utóbbi napokban követett el. Az ifjú férj egy ezer lejes bankjegyet vett ki tárcájából és át akarta nyújtani a rendőrtisztnek, aki sértődötten toltja el a bankjegyet tartó kezét. Kijelentette, hogy hogy csak a legutóbb elkövetett ékszerrablás zsákmányával elégszik meg.

A dalia beugrott a csapdába. Hajlandó volt átadni az ékszereket, ha a rendőrtiszt követi a lakására. Zavartan mentette ki magát meglepett felesége előtt. Halaszthatatlan fontos ügyre hivatkozva, otthagya a fiatal asszonyt és eltávoztak. Elvezette a rendőrtisztet albérleti lakására, amelyet tudtán kívül egy rendőrségi ember anyjánál bérelt.

Egy dobozból különböző ékszert szedett ki és átnyújtotta a rendőrtisztnek.

Az ékszerek közül hiányzott egy értékes briliáns koltier. Eleinte tagadta, hogy nála volna az ékszer, majd amikor a rendőrtiszt feljelentéssel fenyegetődött, elvezette egy szomszédos park bokrához.

ahonnan előkerült az elrejtett koltier.

Miután az összes ékszereket átadta, legnagyobb megdöbbenésére a rendőrtiszt felszólította, hogy kövesse a rendőrségre, ahol aztán

A sikkasztással vádolt aradmegyei jegyző halála után összes feletteseit felelősségre vonják 600.000 lejt követelnek felsőbb számvevőszék

Rendkívül érdekes aradmegyei ügyet tárgyal október negyedikén a bucaresti-i Legfelsőbb Számvevőszék. Még 1930-ban történt, hogy Varga Gyula pénzügyi ellenőrt a világosi kerület élére nevezték ki. Az új ellenőr — kötelességéhez kiven — sorban járta be az egyes községeket és mindenütt rovincsolást rendezett. Háromhavi működés után jutott el Jászashelyre, ahol hamarosan megállapította, hogy az adóbehajtásnál súlyos visszaélések történtek. Kiderült, hogy Breyer Albert jegyző hamisított nyugták segítségével megkárosította úgy az államot, mint a községet, amennyiben kisebb összeget irt be a regiszterekbe, mint amennyit az adózóktól felvett. Összesen hatszáz ezer lejes hiányt állapított meg a pénzügyi ellenőr, aki nyomban jelentést tett az aradi pénzügyigazgatóságnak a történetéről.

Bűnügy lett a sikkasztásból. Breyert letartóztatták és ügyében megindult a vizsgálat. A jegyző 1931-ben meghalt az aradi ügyvédség fogházában, azonban a hivatali eljárás tovább folyt, miután a jegyző összes feletteseit anyagilag tették felelőssé az elkezelt hatszáz ezer lejtért. Miután nemcsak a pénzügyi, hanem a közigazgatási hatóságoknak is szerep jut az ellenőrzésben, sorba belevontak mindenkit a fokozott felelősség elve alapján, akiknek Breyer felett ellenőrzést kellett volna gyakorolni. Többek között magát Varga pénzügyi ellenőrt is, aki az egész ügyet leleplezte. Az igen érdekes indoklás alapján történt. Varga ugyanis működésének harmadik hónapjában állapította

kiderült, hogy az utóbbi idők legjobb fogása ez a letartóztatás. A néhány rablással gyanúsított betörő nem más, mint Trafin Dohot, európaszerle körözött, hírhedt rabló.

„A szerelem áldozata lettem” — mondotta szomorúan. Ne higgyék, hogy a

Megérkezett Aradra a nyugdíjhátralékok kiegyenlítéséről szóló miniszteri rendelet

A nyugdíjpénztárban átvehető a kérvényürlapok — Adóbonokkal fizetik ki a hátralékos nyugdíjakat — Az erdélyi és bánági nyugdíjasok szövetségének felségfolyamodványa

Ma érkezett meg Aradra a pénzügyminisztérium rendelete az 1931-ből visszamaradt nyugdíjak kiutalása ügyében. A hátralékok kiutalását minden nyugdíjasnak kérvényeznie kell és a kérvényeket péntektől kezdve már be lehet adni a nyugdíjosztályhoz. Minden nyugdíjas vigye magával azt a nyugdíjnyomlevelet, amelyben a kifizetetlen nyugdíjbonok vannak, a bonokat a fél töltse ki, úgy, mint azt járandósága megkívánja, a kérvényt pedig 11 lej okmány és 1 lej aviatikus bélyeggel szerelje fel. A vidéki adóhivatalok körzetében lakó

nyugdíjasok, az ottani adóhivatalnál jelentkezzenek, ahol illetékesek. A kérvényben a következő pontok töltendőek ki: A hátralékok összege, mely hónapokból származik a hátralék, felsorolandók azok a bonok, amelyek beváltva nem lettek, megemlítendő, hogy a bonok milyen számai nyugdíjnyomlevélből származnak és melyik pénzügyigazgatóság állította azt ki. A kérvény olvashatóan irandó alá, a pontos lakcímmel. Kérvényblankettákat a nyugdíjosztály ad ki a feleknek.

Az egyik aradi nyugdíjgyesület tudvalevően azt közölte, hogy a hátralékokat nem készpénzben, hanem a nyugdíjasok is bonokban kapják meg.

Az erdélyi és bánági nyugdíjsszövetség a legutóbbi kolozsvári országos kongresszus határozata alapján a következő felségfolyamodványt intézte II. Károly királyhoz:

Felség!

A Iorga—Argetoianu-kormány hibáiból különböző tételt a főváros nyugdíjasai (akik az 1931. és 1932. évi nyugdíjat pontosan felvették) és Felsőged többi tartományainak nyugdíjasai között, akik a mai napig sem lettek kifizetve. Közel egy milliárd maradt kifizetetlen, miáltal Felsőged tartományai, de főképpen Erdély és Bánát lett szegényítve. Felsőged jelenlegi kormányva ezeket a nyugdíjhátralékokat adóbonokkal akarja rendezni. 1931. előtti adóhátralékokra, melyek azonban nem léteznek, mivel az erdélyi nyugdíjasok ezeket már kifizették, Csatlójk a folyó hó 17-én tartott nyugdíjas kongresszus határozatát és kériük Felsőged magas támogatását arra nézve, hogy a nyugdíjhátralékokat készpénzben kapjuk. Ha az ország pénzügyi viszonyai nem engednék meg ezt, kériük „bemutatóra” szóló adóbonokat, úgy a folyó évi, mint 1934. és 1935. évi állami és városi adók fizetésére. Ama felelősségnek tudatában, mellyel a nyugdíjasok százezreivel szemben tartozom — támaszkodva a hagyományos családi lojalitásomra, kötelességemnek tartom Felsőgednek jelenteni, hogy a nyugdíjasoknak eljött a kongresszusán elhangzott ezen hódolatteljes kérése, az erdélyi polgárnak végső reménysége az utolsó és legfelsőbb fórumhoz: hogy igazságot kapjon! Pop Valér, az erdélyi és bánági nyugdíjsszövetség elnöke.

Halálos vasuti szerencsétlenségek

Az egyik szerencsétlenségnek négy, a másiknak pedig két halálos áldozata van

Varsóból jelentik: Danzigi jelentések szerint két halálos vonatszerencsétlenség történt a város közelében. Gdunia közelében egy tehervonat kisiklott, a szerencsétlenségnek négy halott-áldozata van. Danzig közelében egy másik vonat két munkást gázolt halálra.

CENTRAL-MOZGO: Ma utóllára: A NAP GYERMEKEI. Főszerepekben: RAMON NOVARRO és HELEN HAYES.

SELECT-MOZGO: Repriiz-premier. AZ ŰL-DŰZŐ. Slágerfilm. Főszerepekben: HANS ALBERS és EGGERTH Márta.

H O L N A P,
SZOMBATON
a CENTRAL-mozgóban
különleges premier:

ANGELIKA NÖVÉR

Szeretet, hit, szerelem. Főszerepben **SUSANE MARVILLE** :: A film németnyelvű változatban kerül bemutatásra.

több aradi főtisztviselőtől. — A tárgyalja a feltűnést kellő ügyet —

meg a sikkasztást, ezt a három hónapot tehát az ő terhére irták és nem vették tudomásul a pénzügyi ellenőr ama védekezését, hogy csak akkor jutott Jászashelyre, miután sorban kellett ellenőriznie a többi községet. De belevonták az ügybe Caba Gyula pénzügyigazgatót, Pop volt pénzügyi adminisztrátort, Nicoléanu Amilcar volt adminisztrátort, Neagota Gyula helyettes pénzügyigazgatót és Serb pénzügyi tanácsost. A fokozott felelősség elve alapján Todoran Virgil és Stefanica Florian főszolgabírákat is anyagilag felelőssé tették a sikkasztásokért, azonkívül Stanca Ermin megyei főszámvevőt és Drecin megyei számvevőt, Rajtuk kívül még nyolc községi bíró és pénztárnok került bele az ügybe.

A pénzügyminisztérium rendeletére a pénzügyi tisztviselőknél nyomban életbeléptettek megfelelő levonásokat, amelyek esztendő óta tartanak, tekintet nélkül arra, hogy az érdekelt hivatalnokok megfellebbezték a pénzügyminiszteri végzést a Legfelsőbb Számvevőszékhez, amelynek most döntenie kell az ügyben és meg kell alapítania, tulajdonképpen ki tehető anyagilag felelőssé a sikkasztásért. A számvevőszék több ízben tüzött ki tárgyalást az ügyben, azonban egyiket sem tartotta meg, miután hiányoztak egyes akták. Most az összes akták megkerültek, úgy, hogy október negyedikén döntés lesz a három év óta kuzódó ügyben. És az érdekelt pénzügyi tisztviselők erősen reménykednek abban, hogy felszabadulnak a levonások alól és egy összegben megkapják a három év óta levont pénzeket.

HIREK

Nők a porondon

Az izgalmas asszó tehát lezajlott a pesti vívóteremben. Ideje, hogy bevalljuk: már hetek óta izgalom mindnyájunkat ez a kérdés. Éjszakákat virrasztottunk át, merengően bámulva az esti lámpafénybe: vajon hogyan s mint lesz, első vérre megy-e a tusa, vagy végkimerülésig, bandázsszal-e, vagy — mennyivel szebb lett volna! — bandázs nélkül, nehéz lovassági kardokkal, könnyű olasz kardokkal, vagy pláne vitórokkal, a melyek egyenesek, mint a nyíl és élesek, mint a beretva, hogy a hegyességükről ne is beszéljünk... A hölgyek, akik összekaptak a bridzs-parti mellett, imponáló férfiassággal sértegették egymást, tehát imponáló férfiassággal állottak ki a placcra, hogy ezuttal a vívóterem gyantás padlóján is megvessék karcsu lábukat, akár a férfiak, egymással szemben, vitórral a kezükben.

Nos, a hölgyek kétségkívül az uttörők nehéz szerepét vállalták a vívóterem és a becsületügyi kodexek keretei között. Vitórokkal a kacsóikban, éppoly uttörők ők, mint Mrs. Pankhurst suffragettejei a londoni parlament előtt, anno 1902. mögöttük az öles rendőrökkel, akik épp továcipelik őket, mert választójogról álmodoznak a nők számára is. Azóta — tudjuk — a nők jogkora alaposan kibővült és ma már nem őket cipelik öles férfiak, hanem ők cipelik a férfiakat: kit a parlamentbe, kit a műtőasztalra, sőt a vívóterembe is.

Isten meints, hogy valaha is érdemben szóljunk hozzá — hölgyek vitáihoz, Mi, mint a napeseemények hü krónikásai, arra szoritkozhatunk csupán, hogy regisztráljuk a történeteket: az aifért, a lovagias eljárást, a hölgyeket a bandázsszal, háttérben a fehérkabátos orvosokkal a hozzájuk-tartozó csontfürészekkel és bőrvarró-tűkkel, a tartós hullámot, amely a hölgyekről kiindulva, végigfodrozta izgalmaival az egész pesti társaságot egészen, egészen az összecsapás drámai pillanatáig. Szerencsére itt bekövetkezett a fordulat, amely lélekönnyítő megoldást hozott. A hölgyek, emiattalan bandázsszal, tartós hullámmal, puderral és ruzssal, no és a borzalmasan hegyes olasz pengékkel kacsóik között, felálltak egymással szemben, hogy a jelenlévő férfi párbajsegéd unszoló szavára aztán sirva boruljanak megbékült könnyek között egymás nyakába. A férfias bátorságukról tanuságot tettek — megengedhettek tehát maguknak egy kis nőies gyöngeséget is.

Eddig a történet és most áttérhetünk a tanúságra. Jellemző, hogy amíg a világ vezető-koponyái azon törik a maguk és egymás felet, hogy hogyan lehetne lefegyverkezni — a hölgyeink fegyverkeznek. Áttérve a toilletteről a bandázsszal, a bálteremről a vívóteremre, a ruzsrudacska vérpiros tokjáról az olasz vitór bőrbevarrt tokjára. És lehet, hogy nekik, a nőknek van igazuk, ezuttal is: miért ne csinálják ezuttal ők nyiltan azt, amit az egész világ titokban gyakorol? Fejetelejen táncol ugyanis már régen a globus és a pesti hölgyek párbajánál érhetnek még mindnyájunkat kevésbé jól-végződő meglepetések is.

— **IDÓPROGNÓZIS.** Továbbra is derült, éjjel több helyen, főként keleten, gyenge talajmenti fagy várható.

— **Pacha püspök Ménesen és Ujpaulison.** Ménes és Ujpaulis községek katolikussága nagy előkészületeket tesz arra, hogy a vasárnap a két községbe látogató dr. Pacha a Ágoston püspököt ünnepélyes keretek között fogadja. Dr. Pacha püspök mindkét községben bérmál.

— **Az október elsején kezdődő királyi nagygyakorlatokon Aradról az itt állomásozó granicsár-zászlóalj vesz részt.** Teljes felszeréssel, tábori konyhától és tréning kísérővel vult ma végig Arad főterén az állomás felé a granicsár-zászlóalj, amelyet az állomáson vaggonokban helyeztek el. A királyi hadgyakorlaton résztvevő csapatok felvonulása tudvalevőleg szeptember 30-ikáig tart, október elsején pedig megkezdődik a nagygyakorlat, amelyet Craiova és Slatina környékén rendeznek.

— **Csütörtökön este hét órakor harangoztak Ave Máriára a minoriták templomában.** Ez a korábbi harangszó a téli időszak kezdetét jelenti, amikor a délutáni Istentiszteletek hat órakor kezdődnek. A téli időszak beálltával esténként a templomok megtelnek hívőkkel és lelkigyakorlatokkal készülnek elő a Karácsonyra, a Jóság és Szeretet születésének pirósbetűs örömnepére.

— **Hossznap.** Pénteken este kezdődik meg a zsidóság legnagyobb ünnepe: a hossznap. A zsidóság vallásos áhitata ezen a napon pompás módon kifejezésre jut és a templomok megtelnek hívő lelkekkel, akik a reggeli óráktól, egészen az esti órákig, az esthajnali csillag felragyogásáig imádkoznak és böjtölnek. A hossznap: az emlékezés és a kiengesztelés napja. A hossznap a szeretet ünnepe is. Igazhívő zsidók, akik a szentvédély hevében az év folyamán magukra haragítottak valakit, ezen a legszebb ünnepnapon kiengesztelik haragosukat, bocsánatukat kérik. A hossznap: az emberi szeretet, a megbocsátás, az alázatosság és a halottak kegyeletének ünnepe.

— **Felrobbant a hegesztő-oxigéntartály.** Budapestről jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt ma délelőtt a Kelenföldi-pályaudvar közelében. Egy ház építkezési munkálatainál a hegesztéshez használt oxigén tartálya felrobbant és egy munkást életveszélyesen, kettőt pedig súlyosan megsebesített.

Remél a Hegyalja

Szomorú az Aradhegyalja, nem olyan, mint a régi jó időkben, szüret előtt... Puttonyosok, szedőleányok vig nótázása helyett a gond és bánat felhője száll a hegyek fölé. Az ég felé, amely ezen a nyáron olyan borultan tekintett le az érlelésre váró szőlőfürtökre. Az életet adó nap igazán mostohán bánt el a Hegyaljával és most szüretelés helyett árván állanak a hegyoldalban a szőlőskertek... Az elszuhant nyár illúzióját sugárzó szép őszi nap azonban a remény felcsillamását varázsolta a szőlősgazdák szívébe. Talán ez a drága, meleg napsugár segíthet még a szőlőn, talán nincs elveszve minden és talán visszhangzik még a szüretelők vidám, messzezengető dala a hegyaljai domboldalon...

— **Amerikai postarablás.** Bostonból jelentik: Négy fegyveres rabló kifosztotta az egyik postahivatalt. A rablók az egyik telefonfülkében rejtőztek el, majd amikor a hivatal bezárt, megfúrták a pénzszekrényt, amelyből kétszáz ezer dollárt vittek el.

— **Egy rohamosztag-parancsnok, aki Hitler miatt emigrált.** Amszterdamból jelentik: Stennes kapitány, a berlini rohamosztagosok volt parancsnoka, aki már 1930-ban szembehelyezkedett Hitlerrel és emigrált, ma átlépte a holland határt. A volt rohamosztagos parancsnok Kinában telepedik le.

— **Eloptak a kocsról egy 29 kilós ládat.** Érdekes feljelentés érkezett be ma az aradi rendőrséghez. A feljelentő egy Gellai József nevű férfi, aki a Weisz és Haász-szállítócégnél van alkalmazva. Feljelentésében elmondja, hogy árut hoztak be a vasutról és utközben egy 12 ezer lejt érő, szövetáru tartalmazó és az aradi Muzsai-cégnél címzett láda eltűnt. A feljelentő kihallgatása alkalmával elmondta, hogy emlékszik arra, hogy amikor az árut a pályaudvaron felrakták, a láda megvolt. Azonban amikor a címzettnél le kellett volna adnia, a legnagyobb meglepetésére azt fedezte fel, hogy a láda, amelynek súlya 29 kilogramm volt, már nincs a kocsin. A rendőrség az értékes áru eltűnésének ügyében bevezette a nyomozást.

— **Tegnap járt le az október 3-iki bridzsverseny nevezési határideje.** Tegnap zárta le a bridzsverseny nevezési íveket igen szép eredménnyel. Minthogy még számos vannak, akik a szövetség tudomása szerint a versenyen indulni óhajtanak, de az íveket még nem irták alá, a rendezőség a nevezési határidőt vasárnapig, azaz október 1 déli 1 óráig meghosszabbította. Ezen időn túl, miután az előkészítő munkálatok sak időt vesznek igénybe, a szövetség már nem fogadhat el nevezéseket. Az eddig benevezett versenyzők névsora: Dr. Zubor Imre—Szömörkényi Rezső, Stein József—br. Andrányi Lajos, Lászlóné Prohászka Elvira—Diószeghy Józsefné, Meer Imréné—Havas István, Pataky József—Gót Ede, Kánya Géza—Dr. Schannen Béla, Anhaltzer Ignác—Steiner Béla, Sebestyén Ede—Fényes Lóránt, Latter—Dr. Szentgyörgyi, Rácz Gyuláné—dr. Ujhelyi Józsefné. (Előjegyzésben van ezenkívül néhány versenyző, akik páriát nem neveztek meg.) A hátralevő bejelentések Mihalik Gyula főtitkár, (volt Andrassy-tér 13. Telefon 50.) címére adandók le.

— **500 millió segély a — berlini háztulaidonosoknak.** Berlinből jelentik: A közelgő télre való tekintettel a kormány úgy próbálja enyhíteni a nagy munkanélküliséget, hogy 500 millió birodalmi márkát bocsájt kölcsönképpen a háztulaidonosok rendelkezésére és így a házak tatarozásához elegendő munkaerőt fogadhatnának. A kormány számítása szerint 1 millió ember jutna kenyérhez.

— **Ma reggel kivégeztek Magdeburgban egy tizenkilenc éves gyilkost.** Braunschweighből jelentik: A kerületi fogház udvarán, ma reggel, 7 óra 30 perckor Gröbler magdeburgi hóhér kivégezte a 19 éves Schafrancki WALTER, aki ez év május 7-én Seesen közelében az országoton meggyilkolta és kirabolta Bosse Richárd sofírt.

— **Az osztálysorsjáték új nyerőszáma.** Bucurestiből jelentik: Az állami osztálysorsjáték mai húzásán főbb nyereményeket a következő számok nyertek: Százhuszezer lejt: 57716, hatvanezer lejt: 79819, negyvenezer lejt: 2198, huszonötezer lejt: 28040, huszezer lejt: 9209, tizenötezer lejt: 62698, 55832, 70048, 24512. A számok helyességéért a telefontudósítás miatt felelősséget nem vállalunk.

— **Mándy Ilona a párisi riporterről.** Rendkívül magas színvonalu kulturélményben lesz része Arad társadalmának hétfőn, okt. 2-án este, az Iparos Kulturházban, ahol Mándy Ilona lép a párisi riporterről. Mándy Ilonát felesleges bemutatni az aradi közönségnek, írásait szerte Erdélyben ismerik, ez a kitűnő megfigyelésű és meglátásaiban még a férfi újságírók is gyakran túltevő újságíró ott él Páris forgatagában, rengeteg alkalma nyílt a legnagyobb újságírói élményekre és megfigyelésekre, amelyeket színes csokorba kötve könnyű és vonzó riporteri előadásban nyújt át az aradi közönségnek hétfőn este fél tíz órai kezdettel. A városzerte nagy érdeklődéssel várt előadást, amely a Hang idej felolvasó szezonjának egyformán művészi és társadalmi eseménye, nem mulaszthatja el végig élvezni annál is inkább, mert csupán a gardérob-jegy megváltása kötelező.

— **Ló a bonbonban.** Berlinből jelentik: A duisburgi rendőrség letartóztatott egy lelkiismeretlen kereskedősegédet, aki borzalmas módon veszélyeztette embertársai életét. Abban az üzletben, ahol dolgozott, nagy tömegben raktároztak fel olyan nyerscukrot, melyet bizonyos ipari célokra lódogók alkatrészeivel preparáltak. A kereskedősegéd lopott a cukorból és kézalatt eladta számos cukrásznak, akik azután olcsó bonbonokat készítettek ebből a cukorból. Sokáig még sem volt forgalomban a dögcukor, mert az első megbetegedésük után nyomban megindult a vizsgálat és hamarosan kiderült a förtelmes visszaélés. A szörnyű cukorból hatalmas tömegeket foglalt le a rendőrség.

— **Az aradi rendőrségre ma magas kitüntetések érkeztek.** II. Károly király, érdemei elismerésül: dr. Moga Romulus rendőrkvésztor a „Barbatie si Credintei” érdemrendjével tüntette ki. Az aradi rendőrségen, a rendőrkvésztoron kívül még kitüntetésben részesült Crisan Emil és Margescu komiszar. Kitüntették még Adamovici Péter komiszarát is, akit azonban időközben áthelyeztek Temesvárra és ezért a legfelsőbb leiratot átküldték a temesvári kvésztorára. A rendőrkvésztor és tisztviselőit a magas helyről jött kitüntetésért számosan keresték fel gratulációval.

A SZINÉSZNŐ TRAGÉDIÁJA.

Tony van Eick, a híres német színésznő, aki pár esztendővel ezelőtt tünt fel és rövidesen a nagy sztárok közé jutott, tragikusan fejezte be ragvógó karrierjét. A fiatal színésznő az elmúlt évben már nem birt fellépni, mert állandóan rettenetes idegrohamok kínozták és most be kellett szállítani abba a szomorú házba, amelyben az elborult elméjű szerencsétlenek tengetik életüket. Az orvosok véleménye szerint Tony van Eick soha nem hagyhatja majd el az örültek házát. Tony van Eick a nemzetközi közönség előtt is ismert név volt, mert néhány filmszerében nagyserjű művésznőnek bizonyult és a film világában is nagy sikerei voltak.

— **Kirándulás Aradhegyaljára.** Az Erdélyi Kárpát Egyesület folyó évi október hó 1-én kirándulást rendez a kaszói E. K. E. menedékházhoz és onnan a 6 km. távolságra levő 800 m. magas Hegyes és 600 m. magas Orlesz-csucsra. Menettávolság oda és vissza 10 km. Visszatérés a menházhoz délután és hazaindulás 5 órakor, megérkezés Aradra este 8 órakor. A kiránduláson vendégeket is szívesen látnak. Résztvevői díj tagoknak 60 lej, nem tagoknak 56 lej. Jelentkezni lehet szombaton délig a Kun-féle foto-üzletben, hol a részvételi díj előre lefizetendő.

— Az adóbehajtás és az izraelita nagy ünnepek. Madgearu pénzügyminiszter csütörtökön ismét hosszú rendeletet küldött a behajtási pénzügyvizsgálatokhoz, amelyeknek kötelezősége teszi az adók szigorú inkasszációját, mert az adóbehajtás legújabb eredménye a pénzügyminisztert nem elégitik ki. Különösen a szeptember 20-iki körüli behajtással nincs megelégedve Madgearu és felteszi azt a kérdést, hogy mi az oka ennek a visszaesésnek. Pópa aradi behajtási adminisztrátor távirati választ küldött a körrendeletre és sürgönyében azt jelenti, hogy az izraelita ujévi ünnepek miatt, átmenetileg ment gyengébben Aradon az adók behajtása, mert a nagy adófizetők üzletei, irodái zárva vannak az ünnepnapokon és a cégek emiatt vontatva teljesítik adófizetési kötelezettségüket. A pénzügyminiszter leírataiban beszámolt országos ellenőrző körútjának részleteiről is és közölte, hogy az adóbehajtás eredményével elégedetlen s erősebb inkasszóra utasította az adóhivatalokat.

— Budapest két legnagyobb házát árverezik. Budapestről jelentik: Az utolsó napokban több érdekes és nagy ingatlanárverést tüztek ki a bíróságok. Ezek közül a legfeltűnőbb, hogy az építőmunkások szocialista szervezetének otthonát, az ugynevezett MÉMOSZ-házat, amely az Aréna-ut és Dembinszky-uca sarkán van, árverezik el, közel egymillió pengős kikiáltási árban. Újból árverést tüztek ki a Rákosi-féle Bethlen-téri hatalmas házkomplexumra, amely egyike a legnagyobb budapesti bérházaknak. Itt van tudvalevően elhelyezve a Bethlen-téri Szinpad is. Bár többször tüztek ki árverést az ingatlanra, mégis eddig mindig sikerült elhalasztani. Felűnést keltő még, hogy a Nyiregyházi Takarékpénztár Egyesület Budapesten árvereztet egy ingatlant.

— Az aradi vágóhídi szabályrendeletet elfogadta a revíziós bizottság. Popovici Dávid aradvárosi főállatorvos, mint ismeretes, fellebbezést nyújtott be a temesvári revíziós bizottságnál, az aradvárosi vágóhíd új szabályrendelete elle. A beadott fellebbezést a temesvári helyi revíziós bizottság csütörtökön délelőtt tárgyalta és hosszas megfontolás után úgy döntött, hogy a vágóhídi szabályrendelet elleni felebbezésnek nem ad helyet.

— Az aradi izraelita neolog templomban, péntek este, hosszunap előestéjén. Nagy Aranka uriaszony magánzólamot énekel a kórusban. Az uriaszony éveken át a temesvári koncert-pódiumokon nagy sikereket aratott és a hangversenyek ünnepelt énekesnője volt. Nagy Aranka szereplése kétségtelenül emelni fogja a péntek esti istentisztelet áhítatát.

— GOLDSCHMIDT BANK R.-T. Sorsjegyzőstálya közli, hogy a verspályázat döntését október 4-én, szerdán délután 6 órára halasztotta el, miután a tömegesen beérkezett versek feldolgozása, illetve kiválasztása hosszabb időt vesz igénybe.

— Elítélt sikkasztó aradi tisztviselő. Az aradi törvényszék csütörtökön délelőtt Grehensan Vazul gyermekmenhelyi irodai alkalmazottat sikkasztás miatt vont felelősségre. A gyermekmenhelyi tisztviselő négyezer lejnyi összeget vett fel, azzal a rendeltetéssel, hogy a pénzt gyermektartási díj gyanánt egy vidéki nevelőszállónak elküldi. A pénzt a tisztviselő elsikkasztotta. Az aradi törvényszék három hónapi fogságra ítélte el a gyermekmenhelyi hivatalnokot, aki megfellebbezte a határozatot.

— Megvesztegetésért elítélt munkás. Az aradi textilgyár előtt szolgálatot teljesítő rendőr megállásra intette a kerékpáron haladó Reitter László munkást, aki elmondotta, hogy igazolványát otthon felejtette. Amikor a rendőr fel akarta írni, Reitter László elővett negyven lejt és oda akarta adni a rendőrnek, azért, hogy ne tegyen jelentést az estről. A rendőr az esetet bejelentette felettes hatóságának, majd megvesztegetés miatt bünvádi feljelentést tett az aradi törvényszéken Reitter László ellen. Az aradi törvényszék csütörtökön délelőtt tárgyalta ezt a megvesztegetési ügyet és a munkást öt napi elzárásra, valamint száz lej pénzbüntetésre ítélte.

— Százhusz aradi autótulajdonosra vetettek ki bírságot. Jelentettük már, hogy az új adótörvény alapján, azoknak az autótulajdonosoknak, akik nem pontosan fizetik ki esedékes adójukat, háromszorosan kell adójukat kiegyenlíteni. Mostanig százhusz aradi autótulajdonosnál alkalmazták a háromszoros adófizetési büntetést, amelyet a legrövidebb idő alatt behajt a pénzügyigazgatóság.

Brammer Pál cáfolja, hogy Simon Böske válik tőle

Budapestről jelentik: Az erdélyi, valamint a többi utódállamokbeli magyar napilapokban az elmúlt hét végén igen érdekes hír látott napvilágot a „világszép” Miss Európa — Simon Böskéről.

Simon Böske válik. A volt Miss Európa állítólag szerelmes lett egy szegény fiatalemberbe. Azt is tudni vélik a lapok, hogy Simon Böske férje Brammer Pál azért adta be válókeresetét, felesége ellen, mert magán detektívekkel hosszú ideig figyelgette legendás szépségű hitvesét, aki állítólag egy szegény budapesti fiatalembert tüntetett ki vonzalmával, ellentétben férjével, akinek vagyonát beavatottak közel egymillió pengőre értékkel, amely összeg budapesti relációban a dúsgazdag jelzőt vonja maga után.

Eddig a külföldi magyar lapok cikke. Miután budapesti társasági körökben e „szenzációról” mit sem tudtak, az arra legilletékesebbhez: Brammer Pálhoz az előkelő belvárosi textilkereskedés junior főnökéhez fordult felvilágosításért egy pesti újságíró:

— Magam is hallottam már a cikkek megjelenéséről, — mondotta Brammer Pál. — Meg vagyok győződve róla, hogy e hír valamelyik túlbuzgó újságíró révén láthatott csak napvilágot.

ENGLISH
GLADYS POPESCU,
qualified English teacher,
late of Oxford,
has returned from England.
 ADDRESS: Strada SEMINARULUI 7.

Kényszerhelyzet

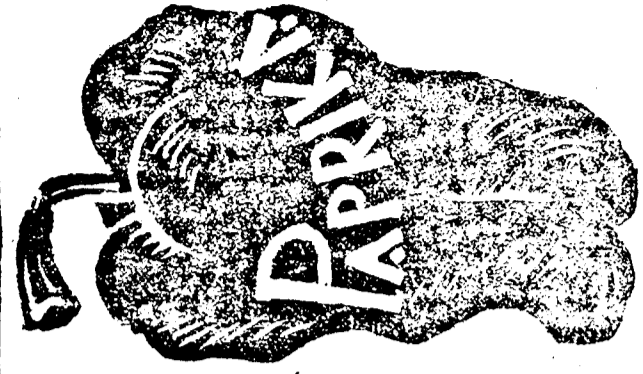
— *Micsoda züllött alakkal szövettézt magad?! — kiáltja az elnök.*

— *Mit csináljak, elnök ur — szól a vádlott vállát vonogatva. — Tisztességes ember ilyesmire nem vállalkozik.*

— Halálra égett egy lippai asszony. Halálos végű szerencsétlenség történt Lippán. Tomescu Márta, egy lippai gazdálkodó felesége, szilvapálinkát égetett egy bérüstnél. A főzőhelyiség mellett egy mély gödör van, amelybe a kifőtt cefrét eresztik és Tomescu Márta, eddig még ki nem derített okból kifolyólag, a gödörhöz ment és az azt takaró deszkára lépett. A következő pillanatban halálordításra lettek figyelmesek a főzőhelyiségben tartózkodó emberek. Kirohantak az udvarra, ahol borzalmas látvány tárult eléjük. A gödröt takaró deszka beszakadt a szerencsétlen asszony alatt, aki belezuhant a forró cefrébe. Esméletlenül huzzák ki a forró léből és azonnal kórházba szállították, ahol rögtön kezelés alá vették. A szerencsétlen asszony sebei azonban annyira súlyosak voltak, hogy rettenetes kínok között kiszenvedett. A bevezetett vizsgálat kiderítette, hogy a súlyos szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

— Szív a szívnek szívesen — ez a jelszava annak a fiatal lányokból álló rendezőgárdának, amely nagy lelkesedéssel és odaadással, korukat meghazudtoló gondossággal készült elő a magyar ifjuság szombati szüreti mulatságát. A rendezőbizottság összes névsora biztos záloga annak, hogy ez a bál a szezonnak nemcsak időrendben első, hanem mindenképpen kimagasló eseménye lesz. A rendező lányok a következők: Bogdán Bella, Balta Margit, Boross Magda, Bosányi Edét, Cservenka Klári, Domány Sata, Erdélyi Olga, Faragó Klára, Fiedler Klári, Florián Irén, Hanneker Erzsé, Halmos Margit, Kászonyi Erzsé, Kiszinger Mária, Medveozky Margit, Muzsáy Ilka, Muzsáy Sári, Molnár Tercsi, Neumann Irén, Neumann Lóci, Oravetz Ilka, Palágyi Médi, Péchy nővérek, Rigler Margit, Széll Erzsike, Szömörkényi Magda, Salgó Magda, Vigyázó Marika, Vas Boriska. A szüreti mulatságot a Fehér Kereszt szálloda nagytermében és földszinti helyiségében tartják meg.

URANIA
 MA, PÉNTEKEN 5, 8 és 10 órakor 10, 13 és 20 lej.
 GAL FRANCESKA, PAUL HÖRBIGER.

Délután 8 órakor MATINÉ 6 és 10 Lej
PAT PATA CHON MINT FÜÖT BALISTAK.
Jön: MODERN HOZOMÁNY. EGGERT MARTHA
 GEORG ALEXANDER

— Népes zarándoklat indul az aradi Rózsafüzér Társulat rendezésében szombaton és vasárnap Máriaradnára. Szombaton reggel, a 6 órai mise után a gyalogosok zarándokcsoportja indul el a Minoriták templomából, majd vasárnap reggel 6 órakor az aradhegyaljai állomásról különkocsikon nagy tömeg zarándok megy ki Máriaradnára. A hegyaljai villamostársaság eddig három különvonatot foglalt le a jelentkezők számára. Előreláthatólag ismét több ezerre lesz tehető azoknak a száma, akik Aradról és a környező községekből felkeresik az Olvasós Boldogasszony tiszteletére a máriaradnai kegyhelyet. Az aradiak zarándokcsapatát dr. Lakatos Ottó plébános vezeti. A zarándokok Máriaradnára érkezve bevárik az utánuk következő különvonatok utasait és együttesen vonulnak fel a kegytemplomba, ahol fél 9 órakor szentmisét hallgatnak. A szentmise alatt a Jézus Szíve-gyermekeknek, a Mosóczy-telepi énekkar és a Ségei énekkar felváltva zsolozsmákat adnak elő. Tíz órakor keresztúti ájtatosság, gyülekezés a Szent Ferenc-szobornál és a keresztút végén szentbeszéd. Délután 3 órakor az aradi és radnai Szent Ferenc III. rendiének közös ünnepélye a Szent Ferenc-szobornál. Szentbeszédet mond Vitéz Berárd radnai házfőnök. Fél 4 órakor ájtatosság a Mária-szobornál, fél 5 órakor hucsuima a templomban, majd kivonulás az állomásra szerepelnek a programmon. A zarándokok délután 5 órakor indulnak haza, ahová hét óra után érkeznek meg. Az egyes különvonatok zarándokcsoportjai bevárik egymást és körmenetileg vonulnak be a Minorita-templomba, ahol áldást kapnak. Ezzel az ünnepség befejezést nyer.

— Megszökött egy feláncolt rablóvezér. Bucurestiből jelentik: Emlékezetes, hogy két esztendővel ezelőtt Bucurestiben, a Dudesti-uton meggyilkolták és kirabolták az öreg Rosch-házaspárt. Egy hónappal a kettős gyilkosság után, Galacon sikerült elfogni a tettest, Vladimir Brandabura személyében. Brandabura a regát leghírhedtebb banditái közé tartozott, akinek már előbbi bűncselekményekért 25 évet kellett volna ülnie, de börtönéből megszökött. Szökése után bandát alapított és a főváros külrészeit terrorizálta. A bucaresti-i törvényszék a Rosch-gyilkossággal kapcsolatban Brandaburát életfogytiglani kényszermunkára ítélte. Tehát életfogytiglani és még külön 25 év. A múlt héten Brandaburát Bucurestibe szállították, hogy szembesítsék egy Abramovici nevű banditával. Tegnapelőtt, visszaszállítás közben, Brandabura megszökött a rabszállító kocsiról. A szökés részleteiről még nincsenek jelentések, ellenben a rablógyilkos elmenekülése szinte a csodával határos. Ugyanis Brandaburát lezárt vagonban szállították, olyképpen, hogy lábait keresztláncsal bilincselték meg, ezenkívül hozzábiliáncselték egy Celtu nevű fegyvenhez.

— Felhívás. Felkérjük özv. Gulyás Mihályné, szül. Milós Juliannát, aki évekkal ezelőtt Str. Săbănelor (volt Cserép-u.) 6. szám alatt lakott, hogy szíveskedjék a Magyar Párt irodájában, Str. Romanului (volt Zrínyi-u.) 8. sz. a. megjelenni. Felkérjük egy-kéjüleg azokat is, akik a nevezett egyénről tudomással bírnak, szíveskedjenek a pártirodát felkeresni, mert a feltalálás, miután felöte komoly ügyben Budapestről érdeklődnek, igen fontos lenne.

Halálra ítélték két banditát gangster-gyilkosságért

Mikor a gangstert a halálba kocsikáztalják... — A szép Sandria szörnyű kalandja a halálautóban, amelyben halálos ítéletet hajtottak végre egy banda orgyilkosai és végzetes vallomása a főlányaláson

New-Yorkból jelentik: ...Egyszerre Delmonico hangját hallottam: Lehajolni!... Lehajoltam és a következő pillanatban egymásután két lövés dördült el. Akkor uira felültem és láttam Prestit, aki előttem ült a sofőr mellett. Csupa vér volt a feje és a vér szétfröccsent az egész kocsi belsejében... minden véres lett, a ruhám, a harisnyám, mindenem...

A wisconsini Madison törvényszékén hangzott el ez a vallomás. A tanuszekeken fiatal, csinos leány ült. Sandria Liwingson, a vádlottak padján fiatal férfi, France Delmonico. Az esküdtek és a közönség szinte megdermedve hallgatta a vallomást... az első vallomást, amely valaha tárgyalóteremben gangsterek háborújának véres és kegyetlen részleteiről elhangzott. Delmonico és Presti voltak a dráma főszereplői. Mindkettő italcsempész, mindkettő gangster. Delmonico összeütközésbe került valahogyan Prestivel, aki tárgyalásokat folytatott egy másik bandával. Arról volt szó, hogy Presti jó pénzért csatlakozik hozzájuk. Delmonico bandája megtudta a dolgokat és Delmonicot megbízták, hogy végezzen Prestivel. „Meg kell hívni egy kis sétakocsikázásra” — ezt a parancsot kapta Delmonico.

Az ilyen sétakocsikázásról még soha nem tért vissza az áldozat.

Naponként előfordul, hogy egy-egy bandita szitává lövöldözést megalapít valahol egy árokban, pontosan tudják, hogy „sétakocsikázáson volt...” de hogy a halálautóban mi történt, miképpen játszódik le egy ilyen gangster-dráma, ezt nem tudja senki. Aki életben marad, az hallgat, mert ha fecseg, ő is ilyen utra kerül.

Sandria Liwingson azonban — beszélt. Elmondta, hogy Prestire kimondták a halálos ítéletet. Egy Ross nevű banditára és Delmoniconra, a banda hőhérijára bízták a dolog elintézését. Delmoniconak volt a barátnője a szép Sandria. Nem tipikus „gun-mol”, gangster-tyúk. Rendes leány volt, irodába járt és sejtelve sem volt, hogy a barátja bandita. Annyit tudott róla, hogy italcsempéssel foglalkozik, de hát ez inkább virtusnak tűnt, mint főbenjáró bűnnek. Ez volt a helyzet, amikor Delmonicoék parancsot kaptak az ítélet végrehajtására. Sétakocsikázást határoztak el és hogy Presti gyanút ne fogjon, a szép Sandriát is elvitték magukkal, mert Presti jól tudta, ha Sandria jelen van, gyilkosság aligha történhetik. Presti sejtette, hogy valami baj leselkedik rá, de nem gondolta, hogy a veszély ilyen közel van. Estefelé ültek be az autóba, hogy egy közeli farmon bort vásároljanak. Vagyis, ezt az ürügyet mondták Prestinek, akit a sofőr mellett ülésre ültettek. Ross hajtott, a leány és Delmonico hátul ült. Amikor egy erdős vidékhez jutottak, Delmonico balkezével lenyomta a leány fejét, elhangzott a vezényszó: lehajolni! — és Delmonico lövöldözött. Sandria sikoltozva kérdezte, hogy mi ez. Delmonico igyekezett megnyugtanni, hogy gazember volt az áldozat, megölt egy nőt és egy gyermeket, hát megérdemelte, hogy megdögöljön ő is.

Egy darabig még haladtak. Később kiszálltak és tanácskoztak a gyilkosok. Olaszul beszéltek és

Kijelölték a Balkán Olimpiáson résztvevő birkozókat

Szatómárról jelentik: Lezajlott az ország minden részéről Szatómárra sereglett birkozó verseny. A bizottság a következőképpen állította össze a Sztambulba induló birkozó névsorát:

Légsúly: Györkös (Phoenix CSB).

Pehelysúly: Tözsér (Törekvés, Nagyvárad).

Könnyűsúly: Borlovan (Vulturii, Lugos).

Kisközépsúly: Ungar (Vulturii, Lugos).

Nagyközépsúly: Mészáros (Resica MTE).

Kisközépsúly: Stiegelbauer (Resica MTE).

A birkozókat a jövő hó elején utaznak Sztambulba a Balkán Olimpiászra, hogy a 85 cm magas és 12 kg. súlyú ezüstkupa megszerzéséért szőnyegre lépjenek. A kupa elnyerése roppant feladatok elé állítja a birkozókat, mivel 4 első és 3 három második díjat kell szerezni, hogy a kupa Romániáé legyen.

A Balkán Olimpiáson a résztvevő nemzetek minden súlycsoportban 1—1 birkozó nevezhetnek be.

Ross követelte, hogy a leányt is némissák el, mert mindent kifecseghet. Eggyel több gyilkosság ugysem számít. Delmonico azonban szerette a leányt, hallani sem akart a dologról. Megfordították az autót és a banda főnökének beszóltak, hogy mi legyen tovább. Ross leszállt, helyette most már a főnök vezette az autót. Egy teljesen elhagyatott helyen a társaság kiszállt s egy körkörös alá rejtették a hullát, majd visszatértek a városba.

Hajnalt volt, mire visszaértek, mert időközben kicserezték az autó rendszámát és benzinnel megtisztították az autót a vértől.

SPORT KÖZLÖNY

Véget ért a „Hellas” házi tenniszversenye

Nagy mezőnyök és élvezetes küzdelmek jellemezték a rég húzódo verseny döntőt

A „Hellas” klub tenniszszakosztálya házi tennisz-versenyt rendezett, mely hetekkel ezelőtt vette kezdetét, de a klubtagok erőpróbájára különböző okok miatt nem lehetett a remélt időpontig befejezni. A versenyt eső akadályozta, majd a klubközi versenyek miatt eltolódott annak befejezése. Most eljutottunk a döntőig és az első két kérdésű küzdelmek kivétel nélkül mind élvezetesek és izgalmasak voltak. A játékosok jó formáról tettek tanúbizonyságot. A férfi egyesest Farkas Sándor nyerte meg, míg a női singli győztese Piso Baba volt. Meglepetésként hat a II. osztályú férfi-párosban a Nagy dr.—Klein pár elsőse, akik a Piláth—Schwartz összetételű párost utasították a második helyre. A verseny részletes eredménye a következők:

I. osztályú férfi egyes: 1. Farkas, 2. Weininger dr., 3. Piso és Bánhidly.

Zizovits Lenke legyőzte Somogyi Klárit, így megőrizte a bajnokságot

A Somogyi-Fülöppné-pár a női párosban második lett

A Bucurestiben folyó országos tenniszbajnokság küzdelmei során lejátszották a női egyes döntőjét is. Itt mindenki az aradi Somogyi Klári győzelmét várta és ezt alátámasztotta az is, hogy Somogyi Klári most gyors egymásutánban két ízben győzte le a román bajnoknőt. A döntő küzdelmei során az idegesen játszó aradi bajnoknő vereséget szenvedett P. Zizovits Lenkétől, így a váradi hölgyversenyző megőrizte a bajnokságát. Zizovits Lenke 6:3, 6:4 arányban, két szetben aránylag könnyen győzött. A női páros során Zizovits Lenke a bucaresti-i Gotescu Ninivel egy párt alkotva a döntő során találkozott a Somogyi Klári—Fülöppné összetételű párossal és Zizovitsék itt is győztek, tehát a Somogyi—Fülöppné pár a második díjat vette birtokába.

Gitta Sanyi a vegyes páros során Aratóval az oldalán szerepel és ez a páros szép és értékes győzelmet aratott a Wertheim—Caralulis páron. A férfi egyesben Poulieff 7:5, 7:9, 6:3 arányban legyőzte Steinert, Caralulis 1:6, 6:4, 7:5 arányban Pusztai, majd újról Poulieff 5:7, 3:6, 6:2, 6:3, 7:5 arányban Hamburgert és így az előbbi került a döntőbe. A döntő másik helyének betöltéséért még nagyban folyik a harc. Idáig Réti és Botez kerültek fel. Az előbbi 6:2, 6:4 arányban verte Gábort, míg az utóbbi 6:3, 6:3 arányban Segallt.

A férfi párosban Poulieff, Schmidt—Cantacuzino, Pusztai 8:6, 6:1, 6:3.

A II. osztályú férfi egyesben a kolozsvári Wartenberg legyőzte a iasi-i Racovitot és így bekerült a döntőbe, ahol az aradi Gitta és Grád összecsapás győztesével kerül össze.

A versenyek tovább folytatódnak.

Delmonico egy szállóba vitte a leányt és mikor eltávozott tőle, figyelmeztette, hogy a banda őt is meg akarja gyilkolni, tehát senkinek se nyisson aitót reggelig. Ezzel eltávozott. Reggel aztán Sandria látta, hogy az egész ruhája véres, hiába próbálta eltüntetni a vérynemeket. Becsöngette a szobaleányt és vele szoknyát hozatott egy közeli áruházból. A szobaleány előtt gyanusnak tűnt fel a dolog, szólt a tulajdonosnak, aki a rendőrséget értesítette.

A törvényszék a két gyilkost halálra ítélte, a főnök tizenkét évi fegyházat kapott. Sandriát pedig a saját biztonsága érdekében börtönben tartják mert bizonyosra veszik, hogy a halálra ítélt gangsterek bosszúja utóleri őt, mert fecsegésével elárulta a többiekét is. De nincs az a biztosító társaság Amerikában, amely akár egy dollárra is biztosítaná a szép Sandria életét. Hanem egy év múlva, vagy kettő múlva, egyszer csak kienedik a börtönből és akkor az alvilág bosszúja kérékhetetlenül utóleri.

I. osztályú női egyes: 1. Piso Baba, 2. Hajnal Baby, 3. Fülöppné és Goldzieher Hédy.

II. osztályú férfi egyes: 1. Piláth, 2. Schwartz, 3. Juhász J.

II. osztályú női egyes: 1. Bockné, 2. Iványi Magda, 3. Citrom Magda és Deutschné.

II. osztályú férfi páros: 1. Nagy dr.—Klein, 2. Piláth—Schwartz, 3. Juhász—Juhász, Roth dr.—Goldschmidt dr.

I. osztályú vegyes páros: 1. Hajnal Baby—dr. Weininger, 2. Piso Baba—Piláth, 3. dr. Goldschmidt—Farkas és Obetkóné—Bánhidly.

II. osztályú vegyes páros: 1. Bockné—Schwartz, 2. Goldzieher Hédy—Piláth, 3. Weinbergerné—Nagy dr. és dr. Goldschmidt—Roth dr.

A győzteseket a klub értékes éremdíjazásban részesítette.

O A Román Kupa első fordulójának eredményei. Alább közöljük a Román Kupa első fordulójának eredményeit, melyek a következők: Politia—Sburatorii (Turda) 14:0, Voevodul Mihai—EFA 1:0, Belvedere—Oltul (Turnu-Magurele) 7:1, Jiul—Soimi 5:0, Makkabbi (Giurgiu)—Aguila 5:2, Olimpia—CFR (Szatómár)—Tricolor (Nagybánya) 1:0, Gloria (Bazargic)—Vifor 5:1, Mihai Viteazul—CFR (Simeria) 6:0, Stiela (Dicsőszentmárton)—Unirea (Gyulafehérvár) 4:1, Coltea (Targu-Magurele)—Olimpia (Buk.) 1:1, Astra (Brassó)—Izvorul (Satu-Lung) 3:0, SC Pitesti—Fulgerul 1:0, Dacia Unirea—Avantul (Buzau) mérkőzést elhárították.

O Vereséget szenvedtek a vendégcsapatok Prágában. A Slavia jubileumi tornáján a Sparta 4:2 arányban verte a tartalékos Újpestet, míg a Slavia 3:2 arányban végzett a Vienna-val.

O Otthonában vert rá a NAC a Juventusra. A fővárosban, éjjeli mérkőzés keretében találkozott a két csapat. A nagyváradiak sétagaloppban, 4:0 arányban verték a Rinensia legyőzőjét, a bucaresti-i Juventust. A gólokon Rónai, Kocsis, Kovács és Bodola osztoztak.

O Gyengén játszott a magyar válogatott csapat. A válogatott csapat training-mérkőzést vívott a Hungaria együttesével. A gyengén játszó válogatottak 4:4 arányú eredményt értek el.

O Vasárnap kezdődik a Balkán Olimpiász. Athénben vasárnap veszi kezdetét a Balkán Olimpiász, amelyre Románia 16 atlétát küldött el.

O UJPEST—SLAVIA 3:1 (2:0). Prágából jelentik: A Slavia jubiláris körmérkőzésén megkezdte szembe egymással az Újpest és a Slavia csapata. Szép küzdelem után az Újpest 3:1 (2:1) arányban diadalmaskodott a nagy cseh csapat ellen. Előmérkőzést a Sparta és a bécsi Vienna csapatával játszottak. Győzött a Sparta 5:2 (2:1) arányban.

Harc a radnai villanyvilágítás körül

Szerencsejátékokra csábítják a bucsusokat. -- Milliós részvénytársaság akarta bevezetni Radnára a villanyt, de a községnek nem kell. -- Négyezer külföldi bucsus — egy millió lej forgalom. -- A drága lippai villany. -- Jeremiádák a porról. -- Locsolókocst helyett — harangjátékot kapott Lippa

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) Hétköznapi csend unalma terül el Radna felett... most nincsenek itt bucsusok és egysebben megállott az élet. Radna csak a bucsuk napján él. Most készülnek az idei szezon utolsó bucsujára, amely szombaton és vasárnap lesz és amelynek résztvevői Aradról indulnak. De nem számítanak nagy forgalomra a radnaiak, azt mondják, hogy a jövedelméhez bucsusok már nem jönnek.

— Az utolsó bucsura főképpen a szegény emberek jönnek — jelentik ki — akik nem költenek.

A bucsukkal kapcsolatosan a bazárosok panaszkodnak. Mondják, hogy ezeken a napokon felütik tanyájukat — pontosan a bazárosok sátra előtt — mindazok a kétes egzisztenciák, akik szerencselátékokkal dolgoznak az országban. Szerencsekerék, itt a piros hol a piros és hasonló játékokra csábítják a zárandokok rábeszélhető részét, míg a többit alaposan kiköcskentik abból az áhítatos hangulatból, amellyel a máriaradnai kegyhely elé járul. Nagyon sokan veszítették el utolsó hánijukat és a panaszok dacára sem intézkednek a hatóságok, hogy ez a minden vallási érzést sértő anomália megszűnjön. Pedig a szerencsejátékokat az egész ország területén betiltották... sőt a vonatokon razzláznak a hamiskártyások kézrekerítésére.

A bucsu-statisztika egyébként az idén nem olyan kedvező, mint az elmúlt évben volt. Oka:

a külföldről érkező bucsusok helyettese elé érhetetlen okokból akadályokat gördítettek. Körülbelül négyezer magyarországi és magyarországi zárandok érkezett az idén Máriaradnára és átlagosan egy millió lejt költhettek el.

— Így tudtuk csak valahogyan kifizetni az adónkat — mondják a radnaiak, akik különben sokat panaszkodnak az adók miatt.

A korcsmákat és vendéglőket szokatlannul nagy községi taksákkal rótták meg, mire mindannyian az aradi pénzügyvizsgálósághoz fellebeztek. És mindannyian kijelentették, hogy

ha nem szállítják le a taksákat, úgy testületileg bezárnak.

A vendéglők egyébként az illegális konkurrencia miatt is panaszkodnak. Elmondják, hogy a magánházak egész tömege rendezkedett be arra, hogy a bucsusoknak lakást és teljes ellátást, sőt szeszitalokat mérjen, anélkül, hogy iparendelvé volna, vagy adót fizetne. Van olyan magánház Radnán, ahol hatvan-ágvas szállodát rendeztek be és hatvan személy részére főztek ebédet és vacsorát a bucsuk idején.

Folytassuk a panaszokat. Van belőlük Radnán elég, Radna, amelynek oly hatalmas idegenforgalma van évenként, villanyvilágítást követel már évek óta. A község vezetősége nem akarja teljesíteni ezt az óhajt. Először azt mondotta, hogy nincs pénz. Erre jelentkezett egy lelkes radnai polgár: Pop János mérnök, aki felajánlotta, hogy

részvénytársaságot hoz össze, amelyben a legnagyobb anyagi érdekeltséget ő vállalja és megcsinálja Radnának a villanyvilágítást.

Milliókat akartak belefektetni az üzletbe: a község vezetői ismét megtagadták a hozzájárulást. A polgárok zúgolódnak, de Radna előjáróságának mégsem kell villany.

— Még jó — mondják a radnai polgárok — hogy azt megengedte a község Pop mérnöknek, hogy saját pénzén parkot létesítsen Radnának.

A mérnök ugyanis, aki jelentős összeget áldozott arra, hogy a község fejlődését elő-

mozdítsa, körülbelül 50 ezer lejes költséggel szép parkot létesített, amely ma Radna egyik büszkesége. Ehhez a munkához megkapta a község vezetőinek „erkölcsi támogatását“...

Átmegegyek Lippára. Itt is panaszt hallani a villany körül. Lippának villanyvilágítása van az Elgiba-társaság jóvoltából, amely koncessziót kapott az árambevezetésre és amely az aradi villanygyártól olcsó áron kapott áramot husz lejtért bocsátja a kisváros fogyasztói rendelkezésére. S amellet szigorúan hajtja be a számlákat, tekintélyes háztulajdonosok és jómódu kereskedők óráját kapcsolja ki egy havi hátralékért.

Amint az uccán haladok, porfelleg közegette vágatnak el mellettem az autók. A lippaiak áldások kíséretében bucsuznak a szárguldó kocsiaktól és szidják a port.

— Nincs egyetlen locsolókocsi Lippának és valósággal elnyel bennünket a nagy por.

Visszaözönlének a külföldre vitt ezerlejesek

Előkészületek az ezresek becserélésére

Az Aradi Közlöny csütörtöki számában közölte azt a bucaresti-i jelentést, hogy a Banca Nationala hivatalos kommunikében figyelmezteti az ország lakosságát: a forgalombakerült ezer lejes bankjegyeket néhány héten belül becserélni és ez a beváltási munka október 16-án megkezdődik.

Az Aradi Közlöny különböző pénzügyi fórumoknál érdeklődött aziránt, hogy milyen oka lehet a tervezett pénzbecserélésnek? Ezzel kapcsolatban olyan verziók keringenek, hogy a Nemzeti Bank vezetőségét más, nagypontosságú cél elérése is ösztökélte az ezerlejesek kicserélésére. Mint ismeretes, az összes államok papírpénzeiből sokat külföldre csempésznek spekulációs okokból, mert a kontremínörök csak úgy bírnak a valutákkal tőzsdejártékokat folytatni, ha igen nagy mennyiségű pénz áll rendelkezésükre. Ezért gyűjtik össze a világvárosok magántőzsdéin a dollárt, a

fontsterlinget, a schillinget, a pengőt, a francia frankot és más valutákat, amelyekkel alkalmas időben elkezdik az óriási méretű tőzsdejártékokat. A kontremínörök a lerontásra itélt valutából egyszerre több millió értékűt dobnak a különböző tőzsdék piacaira és ezáltal lecsökkentik annak árfolyamát.

Egyesek szerint a különböző világvárosokban természetesen sok lej fekszik, amelyeket leginkább ezerlejesekben teauráltak és természetesen szintén csempészek útján szereztek meg. Az ezerlejesek bevonása által a külföldön levő lejbankok gyorsan vissza fognak özönlenni az országba, mint ahogyan az ötezer lejes és százelejes bankjegyek is szerencsésen „hazaérkeztek“ és növelték Románia nemzeti vagyonát.

Az aradi pénzügyvizsgálóság főpénztárában azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ott a legnagyobb ritkaságok közé tartozik a hamis ezer lejes.

Marosj Rudolf.

SPORTVONAT

október 20-án Budapest és Bécsbe utlevél nélkül.

Ripensia — Ujpest
Olaszország — Magyarország kupamérkőzés

Szükséges okmányok: állampolgársági másolat, személyazonossági és férfiakra katonai igazolvány. Tartalékos tisztnek a katonakönyv, livrettel rendelkezőknek a Ceroul Reorutare engedélye.

Az október hó 2-ig jelentkezőknek számozott belépőjegyet biztosítunk a mérkőzésekre.

Részvételi díj: **975.- lej**

és a számozott hely a Ripensia mérkőzésre 50.- lei.

Bécsbe utazók utiköltsége oda-vissza: 2195.- Lej.
A rendezést a közismerten gondos Központi Bank és Menetjegyiroda végzi. Jelentkezés az Aradi Közlöny és az Erdélyi Hírlap kiadóhivatalaiban.

Födém téglá! A modern építkezésnél legjobban bevált födém. Romániában szabadalmazva. Egyedül előállításra jogosult „KENDE“-téglagyár, Fratelia, Timisoara.

Aradi vezérképviselő: Kornis Testvérek R. T.

A hittan tanítása megszűnt az aradi tanonciskolában

Feltűnéstköltő miniszteri rendelet érkezett Aradra

Figyelemre méltó rendelet érkezett az aradi inasiskolához a közoktatásügyi miniszteriumtól. A rendelet arra nézve tartalmaz intézkedést, hogy a most kezdődő tanévben az inasiskolákban nem kötelező a hittan tanítása. A miniszterium rendeletével egyidejűleg leküldötte az ideai tanév tanrendjét is, amelyben a hittan mint tantárgy már nem szerepel. A közoktatásügyi miniszterium tehát törölte a hittant az inasiskolák tananyagából és csupán a szaktantárgyakra fektet súlyt az 1933—34-es tanévben. A hittan eltörlését azzal indokolják, hogy a tanonciskolák költségvetése túlhaladja az előirányzott összegeket és ilyenformán a hittant, mint a legkevésbé szükséges tantárgyat, külön tanárt igényel, törölték a tanrendből.

Ezzel kapcsolatban beszélgetést folytatunk *Ordeanu Traian*-nal, a tanonciskola igazgatójával, aki a tanonciskola növendékeinek vallásos nevelését nélkülözhetetlennek tartja, azonban egyelőre nem tudja, hogy miképpen oldhatják meg a dolgot, miután ragaszkodniok kell a miniszterium által előirányzott tanrendhez, valamint a költségvetést sem léphetik túl. Ebben az esztendőben tehát kizárólag a szaktantárgyak tanítását végzik az aradi inasiskolákban, miután a miniszterium nem terheli a költségvetését a hittan tanítással.

Az egyházak vezetőségeit most erősen foglalkoztatja a tanonciskolák növendékeinek vallásos nevelése, amely a miniszterium legújabb rendelete miatt a jövőben teljesen megakad. Az egyházi élet egyik vezető egyénisége az alábbiakban nyilatkozott erről a kérdésről:

— *A tanonciskolák növendékei azok, akik legjobban rászorulnak a vallásos nevelésre.* Hiszen ezek az ifjak nem eléggé iskolázottak ahhoz, hogy önmaguktól tanulják meg mindazt, ami lelkiük megmentésére a mai szélsőséges agitációk idején feltétlenül szükséges. Még a legdemokratikusabb kormányformák idején is kötelezőleg bevezették a hittan oktatását az

inasiskolákban, ami azt mutatja, hogy ezeknek a fiatal lelkeknek mennyire szükségük van az egyházak lelki támogatására, nevelésére. A felsőkereskedelmi iskolákban, valamint a liceumok felső osztályaiban már évek előtt eltörölték a hittan kötelező tanítását, azonban ezek a magasabb szellemi nevelésben részesülő ifjak és leányok mincenenek annyira kiteve a szélsőséges elemek befolyásának, mint az inasiskolák növendékei. A miniszterium rendelete annál

FILM KOZLONY

Der tolle Bomberg

Filmoperett bemutatója a Select-moziban

Hans Adalbert v. Schlettow, ez a férfias karakter-szerelmes színész, aki már néhány kitűnő, egyéniségére szabott szerepben kedveltette meg magát a közönséggel, most ismét filmoperettben lép fel és a bolondos, mulató Bomberg báró szerepéből formál nagy-szerű alakítást. Az egyik előkelő ezred tisztje Bomberg, aki kényszerből nősül, parancsszó-ra és házassága után sem hagy fel kicsapongó életével. Az előkelő család, amelybe benősül, természetesen nem jó szemmel nézi a fiatal férj életmódját. Sok bonyodalom keletkezik ebből, amely mind érdekes, lendüllettű finálé felé vezet. H. A. v. Schlettow mellett, a decens megjelenésű, bájos Liselotte Schaak a fiatal asszony szerepében, Adele Sandrock a nagyanya karakterfigurájában, Paul Heide-mann mint inas, azonkívül Huszár Puffy, Vivian Gibson és a kedves Grete Netzler nyújtanak kiváló alakítást. A film zenéje lebilincselő, szórakoztató s a rendezés is elsőrangú.

Urak a Maximból

Sajtóbemutató a Corso-moziban.

Leo Slezák, ez a kitűnő humorral megáldott színész — mellékesen világhírű operatőr — alakítja a „Herren vom Maxim“ című mulatságos, mindvégig szórakoztató, a régi francia nagyoperettekre emlékeztető film főszerepét. Leo Slezák lebilincselő játékmódjában saját magát karrikurozza, amikor egy kiöregedett operaénekest alakít, akinek rengeteg bogara van, de a legveszedelmesebb és legköltésesebb az, hogy örökké pereskedik. Emiatt telkes egy szimpatikus fiatal ügyvéd, aki eivállalja összes pereit. Az ügyvéd urnak azonban van egy édes kis barátnője a Maxim-mulatóban, így természetesen tehát, hogy gyakrabban jár el oda mint a törvényszékre. Itt bonyolódik aztán a cselekmény, amely egymás után hozza a kacagtató, ötlettel teljé kedves jeleneteket. A rendező mesteri munkát fejt ki a Maxim mulató életének friss beállításával. A szereplők valamennyien elsőrangúak. Leo Slezák mellett Oskar Karlweiss, Johannes Riemann, Lee Parry, Jessy Virogh és több epizódszerepi adnak művészi, lebilincselő alakítást. A film zenéje külön élményt jelent a zenerajongó közönség számára.

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarkokból.

„Grand Hotel“-tel szemben, a Posta sarkán.

inkább meglepő, mert a ország címerében ez a jelmondat ékeskedik: „Nihil sine Deo“, amely azt dokumentálja, hogy az állam mindent a vallásos életre épít fel. Fontos tehát elsősorban az, hogy a jövő generáció nevelését, az ifjúság tanítását a vallásos irányítás alá vonják és ne engedjék át a lélekromboló, szélsőséges elemek befolyásának.

Valószínű, hogy az egyházak vezetőinek sikerül más határozatra bírni a közoktatásügyi hatóságokat. Addig is az irányban folytatnak tárgyalásokat, hogyan irányítsák a tanonciskola növendékeinek vallásos nevelését a tanrend keretein kívül is.

Olcsó üdülő-utazás a Földközi Tengerre az „Ubena“ modern gőzösön az Afrika vonalon.

1933. október 13. és november 2. között

Utirány: Temesvár—Hamburg—Rotterdam—Southampton—Lissabon—Ceuta—Malaga—Palma de Mallorca—Genua—Temesvár. Részvételi-díj: **18.500 le!**, amelybe befoglaltatik a vasuti utazás költsége, a vizum, a tengeri utazás közép (turista) osztályon, beszámítva a legkitűnőbb élelmezést, valamint partraszálláskor valamennyi szebbnél-szebb kirándulás költségei.

Az utazás a legkedvezőbb alkalom, a Földközi Tenger szépségeit, a legkényelmesebb módon megismerni!

Felvilágosítást ad és egyúttal információkkal szolgál a

Hamburg Amerika Hajózási R. T.

aradi képviselője:

Künstler utazási iroda, Arad,

Bulev. Regina Maria 24.

Steinitzer Pál dr.

lemondott tisztsécéről az aradi Ház-tulajdonosok Szindikátusában

Az aradi Háztulajdonosok Szindikátusa csütörtökön tartotta választmányi ülését a Szindikátus volt Kőlcsey-uccai irodájában. A választmányi ülés megkezdésekor dr. Steinitzer Pál ügyvéd, a szindikátusnak 1919. óta ügyvése és titkára emelkedett szóásra és váratlanul lemondott tisztségéről. Steinitzer Pál dr. nem indokolta meg lemondásának okát, de mindenesetre kérte a választmányt, hogy fogadják el, mert megmáshatatlanszándéka volt ez a mai bejelentés. A választmány, amely a mai gyűlésen igen népes volt, a legnagyobb sajnálattal, kénytelen volt elfogadni az ügyvéstítkár lemondását és elhatározták, hogy működését jegyzőkönyvileg köszönik meg.

A titkár lemondása folytán az irodahelyiség elhelyezése került szóba, miután az eddig Steinitzer Pál dr. irodájában volt. Dr. Demian Aurel felajánlotta Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-uccában) levő háza egyik üresen álló helyiségét az iroda céljaira, amit a választmány el is fogadott. ezután megbeszéltek a berendezés beszerzési módját is. Nyitva maradt azonban az a kérdés, hogy a titkári teendőket a jövőben ki fogja ellátni. Erre vonatkozólag több indítvány hangzott el, de valamennyien amelltt voltak, hogy a lapokban legyenek közre hirdetéseket és a jelentkező intellektuális munkanélküliek közül a legmegfelelőbb személyt válasszák ki a szindikátus titkárául. Ekkor Popa Constantin városi kulturatanácsos, választmányi tag bejelentette, hogy felesége, aki az irodai ügyekben jártas, mert több évet töltött az irodában, azonkívül nyelveket is tud, mérsékelt díjazás mellett szívesen elvállalná a titkári teendőket. A választmány rövid vita után végül is megválasztotta Popnét titkárnak.

Ehullott állatok árusítása miatt őrizetbe vették Aradon a zádorlaci sintért

Kizárólag szappanfőzési célokra adta el gyanús szállítmányait, — vallja az őrizetbe vett ember

A aradi rendőrség ma reggel őrizetbe vette, majd átkísértette az ujaradi csendőrséghez a zádorlaci sintért. Több névtelen feljelentés érkezett az aradi rendőrséghez, amelyek azzal vádolták meg a zádorlaci sintért, hogy elhullott állatok húsát szállítja be Aradra és itt azt eladja. A névtelen feljelentésre megfigyelték a sintért és kiderült, hogy valóban szállít be Aradra elhullott állatokat, azonban, hogy itt mit csinál velük, nem sikerült megállapítani. Ma, amikor ugyancsak átjött Aradra, néhány rendőrségi ember feltartóztatta és felkísérték a rendőrségre. Itt nyomban kihallgatták és a sintér elmondotta, hogy eszében sem volt eladni az elhullott állatokat, amelyekből Aradon szappant főznek és így csakis ilyen célokra bocsájtoita áruba.

A rendőrségen nem fogadták el a védekezést, mert időközben olyan jelentések is érkeztek, mely szerint Zsigmondháza is adott volna el döglött sertések húsából. A sintért átkísérték az ujaradi csendőrséghez, ahol őrizetbe vették és lefoglalták kocsját, lovát. Közben kihallgatták a zsigmondháza elöljárókat és az ügyre vonatkozólag, akik azonban elmondták, hogy valóban át szokott kocsjával hajítani Zsigmondháza sintér, de még egyetlen egy izben sem árult húst a faluban. Az eljárás folyik.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Miért nem jegyzik már a tőzsdén az adóbont és a végkielégítési rentét?!

Rendelje el a kormány, hogy Erdélyben a tavalyi és az ezévi adókat is bonokkal lehessen kifizetni! — Az első aradi bon tulajdonosok ellen adóárveréseket tüztek ki

Tudvalevően hosszas vajadás után megkezdődött a kincstári adóbonok néven ismert évi négy százalékos jövedelmező új állami kötvény forgalombahozatala. Bucurestiben már hetek óta forognak ezek a bonok, amelyekkel az állam a tisztviselőkkel, a nyugdíjasokkal és a különböző állami intézmények szállítóival fennálló tartozásait egyenlíti ki, akik ezekkel az 1932. január 1-ig esedékessé vált adóhátralékokat kifizethetik. A kincstár egyelőre ötmilliárd lej névértékű adóbont bocsájtott ki, holott az állam belföldi tartozásai körülbelül tizenkét milliárd lejt tesznek ki. Hogy a hétmilliárd lej belföldi adósságot a kormány miképpen fogja rendezni, arról még semmi sem került nyilvánosságra.

Mielőtt a bonokat kibocsájtották, mindenki azt remélte, hogy azokkal az 1932. és 1933—34. évi adókat is ki lehet fizetni, tehát lehangoltságot idézett elő a bonok rendeltetése. A kereskedelmi és iparkamarák ülésein a kereskedők és iparosok azt panaszolták, hogy ezek az adóbonok, sajnos, nem sok értékkel bírnak, mert az erdélyi és bánági köztisztviselőknek és nyugdíjasoknak 1932. január 1-ig esedékessé vált adóhátralékaik egyáltalán nincsen. Hiszen köztudomású, hogy a köz- és magánalkalmazottak illetményeiből az állam és más munkaadók kötelesek voltak levonni az adót, tehát ők ugyszólván még pár hónapi adóval se lehetnek hátralékban. Ez alapon a kereskedők és vállalkozók kívánságára a kamarák intervenáltak a pénzügyminiszteriumban aziránt, hogy változtassa meg az adóbonok fizetési rendeltetését és *hatalmazza fel az állampénztárt az 1932—33—34. évi adóhátralékok kiegyenlítése végett leendő elfogadására. A miniszterium azonban mostanáig nem intézkedett, tehát az adóbonok eredeti rendeltetése nem változott.*

Néhány hét múlva Aradra is megérkeznek a nyugdíjasok, köztisztviselők és mások adóbonjai is és az érdekeltek most azt kérdezik a miniszteriumtól, hogy mit kezdjenek azzal a 36 millió lej értékű értékpapírral, amelyet az állam az aradi pénzügyigazgatóság területén lakó szállítók, hivatalnokok és nyugdíjasok számára fog küldeni? Az Aradi Közlöny már

jelentette, hogy az állam Aradra a Vakok intézetének és a Fischer Eliz-palotában levő szülészeti klinikának 450 ezer lej névértékű adóbont kiadott, amelyekkel ezek az intézmények már ki is fizették a különböző aradi iparosoknál és kereskedőknél fennálló tartozásaikat. *Ugy áll azonban a helyzet, hogy az államnak ezek az aradi hitelezői 1932. január 1-ig fennálló adóhátralékaikat már régen kifizették, de viszont az 1932—33—34. évekre bizonyos összegű adóhátralékaik van, amely miatt az adóhivatalok részben árveréseket tüztek ki ellenük is.*

Előáll tehát az a ferde helyzet, hogy többszázezer lej névértékű adóbonnal a kezükben, az adóhivatalok ellicitálhatják lakás- és műhelyberendezésüket, sőt még a házukat is.

Ki tudja, hogy az egész országban hány száz-

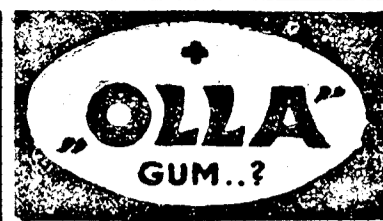
Ellanyhult az aradi valutapiac

Deviza- és valutaárfolyamok

Zürichi nyitás: Berlin 123.20, Amsterdam 208.20, Newyork 3.41, London 16.12, Páris 20.20, Milánó 27.17, Prága 15.31, Belgrád 700, Bucuresti 3.08, Bécs 72.60 (magánárfolyam 56.50), Varsó 57.70, Brüsszel 71.95. (Amint látható, a dollár és a fontsterling némileg javult.)

Aradi magánforgalom: Berlin (áru) 45.46, dollár 124, francia frank 7.20, svájci frank 38, csehszlovákia 5.30—40, dinár 2.20—30, schilling 22. Értésülésünk szerint csütörtökön nagyon kevés kereslet volt idegen valutákban, mert a közönség kezdi belátni, hogy veszélytelen a vagyonnak lejben való tartása és viszont nagy kockázattal jár az idegen valuták üzletszerű, vagy befektetés céljából való vásárlása. A valutakereskedők azt közlik, hogy az aradi kereskedelmi és iparkamarában tegnap elhangzott szakszerű nyilatkozatok, valamint a kamarának a lejrontók elleni erélyes állásfoglalása megnyugtató hatással volt azokra, akik bármilyen jelentőséget is tulajdonítottak Argetoianu, Iunian vagy Mihalache felelőtlen szövegeineknek.

= A munkaügyi miniszter rendelete a kontárok ellen. Aradváros vezetőségéhez körrendelet érkezett a munkaügyi miniszteriumtól, amely annak az akciónak eredményeként könyvelhető el, amelyet hetekkel ezelőtt indított Aradváros iparostársadalma, amely a kontárok ellen sürgetett eredményesebb harcot. A nehezen várt rendelkezésben a munkaügyi miniszterium nyomatékosan felhívja úgy Aradmegye, mint Aradváros valamennyi közigazgatási, ipari és közrendészeti hatóságának figyelmét azokra a hátrányokra, amelyeket a kontárok elszaporodása jelent mindenütt az ország nagy adót viselő, komoly társadalmára. Ezekre a súlyos károokra való hivatkozással a miniszter utasítja a hatóságokat, valamint a kereskedelmi és ipari, továbbá a munkakamarákat, hogy hatáskörükön belül minden rendelkezésre álló legális eszközzel hassanak oda, hogy az egyes ipari szakmák kontárainak káros működését beszüntessék és ezután tegyék lehetővé, illetve könnyebbé a legális keretek között dolgozó iparosok megélhetését. Aradváros vezetősége a munkaügyi miniszterium körrendeletének vétele után azonnal intézkedett, hogy az illetékes és érdekelt hatóságok, hivatali fórumok, valamint a szakmai tömörülések kézhez vegyék a körrendeletet és ennek értelmében járjanak el.

Ne kísérletezzen egészségével, kéri Ön is kimondottan eredeti „OLLA” óvszert,

mely megóvja Önt nemi betegségektől.

ezer hasonló eset adódik elő azoknál az állampolgároknál, akik erkölcsi kötelességüknek tartották 1932. január 1-ig kivetett adójuk pontos kifizetését!?

A másik probléma a bonokkal kapcsolatban az, hogy a szegény vidéki nyugdíjas és közalkalmazott miképpen értékesítheti adóbonjait, amelyek tudvalevően nem névre szólnak, tehát azokkal bárki kiegyenlítheti a fentebb megjelölt időpontig keletkezett, az állam és közintézmények javára fennálló tartozásait. Az adóbon hátlapján az a figyelmeztetés áll ugyanis, hogy ez a kötvény csak a hivatalos tőzsdén adható el. Tudomásunk szerint hivatalos értéktőzsde Bucurestin kívül csak néhány nagyobb városban van, de a vidéki börzék egyelőre csupán névleg léteznek, mert azokon értékpapírforgalom nincs. A bucuresti tőzsdén még mindig nem jegyzik sem az adóbont, sem a legutóbb kibocsátott végkielégítési rentét. Milyen árfolyamon adhatják el tehát a kis vidéki helyeken lakó hivatalnokok és nyugdíjasok a bonokat? Ezért a legfelsőbb fórumnak sürgősen intézkedni kell a bonok és a rente tőzsdel jegyzése iránt.

= Elvi jelentőségű döntés a tőkekamatadó fizetése ügyében. A temesvári Tábla III. szekciója Fisc. II. 771—1933. szám alatt érdekes elvileg jelentőségű döntést hozott a tőkekamatadó fizetése ügyében. A döntés szerint a kereskedők által hiteltelbe adott áruk ellenértéke után fizetendő kamat nem esik tőkekamatadó alá és így az a jelzálogokirat, amely nyilvithitelekre vagy kereskedelmi követelésekre vonatkozik, hasonlóképpen tőkekamatadómentes. A pénzügyminiszteriumnak az az utasítása, amelyben előírja, hogy a kereskedők és iparosok által jelzálogkövetelés után inkasszált kamatok tőkekamatadó alá esnek, határozott elhatárolásban áll az adótörvény világos intézkedéseivel és így a pénzügyminiszterium utasításai ebben az irányban nem kötelezők és nem is alkalmazhatók.

= Nemzetközi vasúti konferencián új alapokra helyezik a személy- és árutarifát. Az európai vasutak nemzetközi szervezete, a berni vasúti unió, öt évenként tartja azt a kongresszusát, amelyen az érvényben lévő nemzetközi vasúti egyezményt a szükséghez mérten módosítja. Ez a nemzetközi vasúti egyezmény tartalmazza mindazokat az intézkedéseket, amelyeket valamennyi európai vasút, úgy a személy-, mint az áruszállításnál követ és amelyet valamennyi európai állam törvénybe iktatott. Most lejár az utolsó öt éves ciklus és ezért október 3-ikán Rómában megkezdődik a berni vasúti unió új kongresszusa, amelynek tárgyalásai mintegy 6 hétig fognak tartani. Az idei kongresszuson a nemzetközi vasúti egyezményt többirányban fogják ismét módosítani, úgy, amint ezt a viszonyok alakulása megkívánja. A legfontosabb módosítások egyike lesz a forgatható fuvarokmányok általános bevezetése.

= Tízezer vagon nyersolajat akarnak behozni Romániába! Mint ismeretes, a petróleumtermelés csökkentése, az egész világon maga után vonta a petróleum- és más kőolajtermékek árának emelkedését. Romániában a könnyű benzín ára június vége óta 28 arany schillinggel emelkedett és most 66 schilling az ára, ami 75 százalékos árnövekedésnek felel meg. A nyersolaj ára egy hét alatt tíz százalékkal emelkedett. A nyersolajat nem termelő romániai finomítók nyersanyag-hiánnyal küzdenek és ha a lecsökkentett termelés miatt elég nyersolajat nem kaphatnak, kénytelenek lesznek üzemeiket beszüntetni. Emiatt a Renedenca, Petrol Block és a Cometa nevű vállalatok a kereskedelmi-iparügyi miniszteriumtól engedélyt kértek külföldi nyersolaj behozatalára. Egyelőre tízezer vagon nyersolajat akarnak behozni Amerikából és esetleg Oroszországból. A kormány az import elkerülése céljából valószínűleg a fenti finomítóknak adja saját nyersolaj redeventáját.

MEGJELENT!

Anyáknak

akinek legdrágább kincsük a gyermek egészsége nélkülözhetetlen

HÁZIORVOS

A betegségek felismerése és gyógyítása. — Modern Kosmetika

Ez a mű megtanít minden betegséget

megtanít a betegségek

és a beteg

felismerésére, gyógyítására

ápolására is.

Minden betegség leírásához étrendet is ad, úgy hogy a család egész-egésze megőrzése és helyreállítása teki telében ez az orvosai mű minden anyá női közhatalos segédeszköze lesz.

A tekintélyes terjedelmű könyv ára 80.— lej.

Megrendelhető az

Aradi Közlöny

10. kiadásban, va amint az összes bisománysunkná, árusunknál és lapkihordóinknál.

Városi és községi tüzoltóságok! Kérdertömlőkre kérjenek ajánlatot A. Kálmán R.-T.-től Aradon

Rádió műsor

— Romániai többszámítás. —

PÉNTEK, SZEPTEMBER 29.

Bucuresti. 13: Tözsdei és vízállásjelentés. Utána gramofonlemez. 13.45: Hírek. 14: Könnyű zene. 18: Rádiózenekar hangversenye. 19: Hírek 19.15: Rádiózenekar hangversenye. 20: I. Simionescu: A vándor-madarakról. 20.20: G. Nichifor felolvasása. 21: „Gyöngyhalászkor”, opera 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Bizet. Vezényel Th. Rogalski. Az első felvonás után Goga Oktávián felolvasása. Felvonásközökben hírek. Utána tánczene közvetítése a „Carpati”-vendéglőből. — Budapest I. 7.45: Torna. Kristály gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Időszervi anyag. 2. Honnan ered a „vénesszonyok nyara”? (Felolvasás.) Közben: Odeon-Parlophon gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Deák László zongorázik. Kisfaludy Melánia énekel. 2.30: Mándits szalonzenekar 4.30: A rádió diáklévére. 5: A tej és az iskola. 6: Ifj. Sárny Elemér és cigányzenekara. 7: Ósállatok, melyeket nem láttak az ember. 7.30: Az Elektromos Művek Dalkara. 8.15: A rádió kis színháza. 9: Rossini: „A szevillai borbély” c. operájának rövid operafelvétele. 10: Garay György jazz zenekara a Royal étteremből. 10.55: A Frontharcos Szövetség előadása. 11.15: Lavotta Rezső kamarazeneke. 12.15: Pongó Oláh Berci cigányzenekara a Kovácsévics étteremből. — Bécs. 12.30: Művész lemez. 13: Népeperai zenekar. 17: A Godwin zenekar lemez. 18.25: Brahms: F-moll klarinét. és zongoraszonáta. 20: Hegedű és zongoraszonáták. 21.30: Babajátékok és groteszkfigurák a zenében. 23.25: Bárzene az Oaseből. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 12.20: Rádiózenekar. 13.05: Rádiózenekar. 17: Lang Albert hegedű. 18: Francia lecke. 20: Rádió zenekar. 23.30: Tánczene, a Ratniciski domból. — Berlin. 17.30: Kávéházi zene. 18: Protze: II. vonósnégyes. 18.20: Kaun: A szív derűje. Dalok, f-dúr vonósnégyes. 21.25: Rádiózenekar. 23: Éjfél tánczene. — Leipzig: 7.20: Reggeli zene Hamburg-

ből. 12: Gramofon. 13: Szórakoztató zene. 14.30: Német táncok és indulók gramofonon. 17: Szórakoztató zene. 21: Gluck: Alcestis, zenei szomorujáték, közvetítés Drezdából. — Milano. 17.10: Kamarazene. Szopránadalok. 20.40: Gramofon. 21.30: Zenekari hangverseny. Közben csevegés. 23: Vegyesgramofon. — Mor. Ostrava. 13.35: Déli zene. 18.45: Gramofon. — Prága. 11.45: Gramofon. 13.10: Gramofon. 19.25: Német óra. Hírek. Szakmáry Magda filmdalokat ad elő. 21: Zongora- és harmonikanevelés. 22: A rádiózenekar hangversenye. 23.15: Cseh szerzők táncdala két zongorán.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 30.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Könnyű zene. 18: Sibiceanu zenekar; Vegyes zene. 19.15: Sibiceanu zenekar. 20.20: Dallemez. 21: Grouza Sándor erdélyi román népdalokat énekel. 21.20: Jazz. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Polydor-Brunswick gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Kazinczy Ferenc levelestáda jából. 2. Első segély mérgezéseknél (Felolvasás.) Közben: gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Állás talan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 2.20: Hogyan készül a cigaretta. Helyszíni közvetítés a dohánygyárból. Vezeti Puhár István. 5: A Rádióélet meseórája. 6: Mit üzen a rádió. 6.30: Az 1. honvédszállóvezető fuvószene. 8.15: Láz Márta hegedű, zongorán kíséri Polgár Tibor. 9: Hangjátékelőadás a stúdióban. Eszterházi vigasságok. Majd: Columbia gramofonlemez. 12.30: Bura Sándor és cigányzenekara. — Budapest II. 6: Odeon-Parlophon gramofonlemez. — Bécs. 12.30: Alpeli dalok gramofonon. 13: Rádiózenekar. 16.40: Citerazene. 17.45: Művészlemez. 19: Jazz csevegések. 20.35: A bécsi szimfonikusok. Ismert operadallamok. 22.50: Rádiózenekar. — Belgrád. 12.20: Népdalok harmonikán. 12.57: Harangszó. 13.05: Gramofon. 13.35: A Pavlovics zenekar népzeneje. 18: Tánclemez. 20.30: Gramofon. 21: Krsztina, opera. 23.30: Cigányzene. 24: Tánclemez. — Berlin. 17: Katonazene. 19: Szoprán dalok. 20: Bley: Wallenstein, hangjáték Roters zenéjével. 21.05: Könnyű zene Witttrisch énekével. 23-2-ig: Tánczene. — Brünn. 12: Gramofon. 13.35: Déli

zene. 18.45: Gramofon. 19.05: Gramofon. 19.25: Német hírek. Délmoraországi népdalok. — Leipzig. 12: Gramofon. 13: Tarka lemez. 14.30: Könnyű zene. 19.20: Franz: Egy nagy esemény dalokban. 23.05: Éjfél tánczene. — Milano. 18.20: Gramofon. 20.40: Gramofon. 21.25: Események és kérdések. 21.40: Tarkacst. 23: Szórakoztató zene. — Prága. 11.10: Gramofon. 13.10: Gramofon. 13.35: Déli zene. 14.45: Gramofon. 15.50: Rádiózenekar. 18.45: Gramofon. 22.30: Mendelssohn: E-moll vonósnégyes. — Stockholm. 21.30: Gvenes Lili és zene kara. — Svájc: Aleman adó. 18: Harmonika. 19.30: Térdhegedű- és csembaloverseny. 20: Zürichi harangszó. 23.20-24: Tánczene. — Varsó. 17.30: Gramofon. 18.15: Wilkomirski Mária és Kázmér zongora és csellójátéka. 19.35: Gramofon. 21: Könnyű zene. 23: Tánczene.

KÖNYVEK

Ady tragédiája. A háború, a házasság, a forradalom évei. Révész Béla hatalmas műve, amely a nagy költő életének, de egyben az egész magyar kulturális történelmének örökbecsű műve, amelyhez fogható a magyar irodalomban még nem jelent meg. A hatalmas mű, amely száz és száz fényképpel, kézzel írt, rajzolt 600 oldal terjedelemben felel meg, remek kiállításban, Atheneum propaganda kiadásban 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár.

A legújabb nagy lexikon 108 lej. A legutóbbi adatokkal kiegészített és kibővített Genius lexikon 1933. megjelent. 1712 hasáb, 800 képpel, 32 műmelléklettel. A vastag kötet remek nyersvaszonkötésben 108 lej a Lepage könyvkereskedésben, Cluj-Kolozsvár. Küldje be és franco kapja, vagy utánvétellel portóval.

A szerkesztő: Dr. STAUBER JÁNOS
tel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatalonattalja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

SZEP, csinos, intelligens fiatal leány, akáccsal rendelkező, korrekt urimber barátságát keresi, anyagilag támogatással, kalandorok kíméljenek. „Diszkret” jellegű az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 3606

ALKALMAZÁS.

KERESEK jó bizonyítványú komoly leányt gyermek mellé, ki háztartásban segítsen. Str. Consistoriului 8. 3612

Cipőtűző azonnali alkalmazást nyer. Csak elsőrendű munkaerőt alkalmaznak. Suciú cipőüzlet, Pecska.

Ügyes és komoly kiszolgáló leányok vagy fiúk, román nyelvtudással, jó fizetéssel le vétetnek. Csakis intelligens, iskolázott: egyének jelentkezzenek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

LAKÁS.

Kétszobás modern, földszobás lakás kiadó november 1-re. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3601

6 és 4 szobás lakás 2 szoba, különbejárattal, irodának kiadó. P. Avram Iancu 17. 3610

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KERESEK silksin csikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, figurális porcellánokat, ezüst tárgyakat. 6 és 12-es ezüst evőeszközöket, gyári ebéd- és tutóznegyedeket, perzsa - szőnyegeket, szobaberendezéseket, varrógépeket, vitrineket, stb. SALGÓNÉ bizom. Arad, Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-pal.

Kitűnő állapotban levő lehetőleg új, összehordó

dupla csövű 12-es vadász fegyvert

Hammerles-ejektorost, megvételre keresek.

Cimeket „Vadász” jellegű az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 3546

ELADOK JUTANYOSAN jókaban levő női ruhák, kabátok és háztartási cikkek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3208

Figyelem! Aradiak! Figyelem!

1933. szeptember 29-ától október 8-ig látható a Béla-léren a világ legnagyobb sportattrakciója

A h a l á l - f a l

ahol gyönyörködhetnek a legfenomenálisabb motorbiciklistákban, akik szaladnak a motorbiciklivel egy 6 méteres egyenes és síkos falon és a legveszélyesebb akrobata mutatványokat végzik kormányru d fogása nélkül 100 km.-es óránkénti menetsebességgel — Ezen kívül:

nagy anatómiai és patológiai múzeum

több mint 500 darab nagyon érdekes és tanulságos látványossággal és 12 NAGY SZEKCIÓVAL

A z é l ő c s o d á k,

melyek közül kiemeljük a Siamez testvérek, a 2 fejű gyerek, a 4 lábú és 4 kezű gyerek és az óriásfejű gyereket. Az előadások mindennap délután 5 órától tartanak folytatódás nélkül minden félóránként, este 11 óráig. Hétfőn, csütörtökön és vasárnap délelőtt 10 órától.

A múzeum egész nap nyitva. Belépődíj Lei 7. Veszünk jókaban levő motorbicikliket

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

Stylbutor: Jávorfaháló. Dícsobozó, ebéd- és Uriszoba, Előszoba, Konyha- és Élelőkamraberendezés, nagy ebéd- perzsaszőnyeg és egyéb tárgyak, eladók. Ritka alkalom elsőrendű minőségű butor beszerzésére. Megtekinthető: v. Petőfi-utca 9/11., a háztulajdonosnál. 3605

AJÁNLOK antik zenélő órákat, perzsabundát férfikabátok, antik szalon vitrin. 12-es ezüst evőeszköz, ebéd- és butor zongorák tükrök, ezüstök, Schöberl ágy, asztali villanylámpák, 3ledermayer szekrény, szekrény, nüst, hea, női, asztalterítő, perzsaszőnyeg, perzsaszőnyeg, turák stb. SALGÓNÉ bizom. Arad, Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-pal.

ALKALMI BUTOR VASÁRLÁS Ebéd- és 6000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószoba 3660 lejtől, fehér konv. habutór 1600, garnitúra, ebéd- plusz divány, szalon, Singer varrógépek, matracok, ruha, betétek, csillárok, kasszák, zongorák, festmény, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, pathéfonok 600 lejtől, írástulok és egyéb díszes tárgyak. Ezüst, arany, briliáns, szőnyeg, díszes tárgyak, zongorák, mininót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. Dacia kávéház mellett.

KÉSZPÉNZERT MEGVESSZÜK minden eladó dolgait „COMISSIO” Dacia-kávéház mellett

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

INGATLAN.

Séga legzebb főútcájában, gyönyörű kis magánház

2 uccai szoba, előszobás lakással, hatalmas gyümölcsös kerttel, 120.000 Lejért eladó, 45.000 Lejes Csanádi tőpztári tartozás kompenzálható.

Kizárólagos megbízott Kiss Lajos „Uranus” Ingatlanforgalmi irodája, város-házával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. szám, I. em. 3609